

Rotterdam doet.

Fijner | Groener | Eerlijker

Verkiezingsprogramma
D66 Rotterdam 2026–2030

D66
rotterdam

Het kan wél

Beste Rotterdammer,

Rotterdam is een stad van doeners: geen woorden, maar daden. Zo bouwden we de afgelopen decennia onze stad uit tot een stad waar men in heel Europa met bewondering naar kijkt. Maar het is ook tijd om verder te durven kijken, door keuzes te maken. Niet alleen voor de komende vier jaar, maar voor de komende veertig.

In het programma dat hier voor je ligt, lees je precies hoe D66 Rotterdam verder wil met de stad. Samen bouwen we door: met optimisme, daadkracht en vertrouwen. Met de mentaliteit: het kan wél. Als lijsttrekker van D66 Rotterdam geloof ik dat we de toekomst van onze stad niet moeten afwachten, maar zelf vormgeven. Het moet fijner, groener én eerlijker.

We werken aan een fijne stad. We bouwen intensief aan 100.000 nieuwe woningen in de komende jaren, met extra aandacht voor betaalbaarheid voor de mensen die het vaakst uit de boot vallen. Daarnaast zetten we in op een autovrij centrum met meer ruimte voor voetgangers, fietsers en terrassen, zodat we elkaar weer ontmoeten op gezellige, levendige pleinen.

We gaan ook vergroenen. Onze groene droom voor Rotterdam betekent veel meer bomen, nieuwe parken én maar liefst 120 hectare extra groen in onze stad, zodat iedere Rotterdammer gezond kan leven in de stad. We zetten in op duurzaamheid en een groene economie met schone energie, omdat we geloven dat vergroening geen luxe is, maar een noodzaak.

Eerlijkheid betekent voor ons dat álle Rotterdammers gelijke kansen krijgen vanaf het begin: op school, op straat en in hun vrije tijd. Wij investeren in goed en inclusief onderwijs, met gezonde schoolmaaltijden, extra leerkrachten en studieplekken, en volop ruimte voor talentontwikkeling. Onze cultuur krijgt de plek die zij verdient: we ondersteunen makers, bouwen aan nieuwe podia en geven het nachtleven de erkenning als volwaardige culturele kracht.

Onze sociaal-liberale koers past perfect bij de uitdagingen waar onze stad voor staat. Rotterdam is een wereldstad, vol talent, diversiteit en energie. Als we ergens klaar zijn voor de uitdagingen van de toekomst, dan is het wel hier. In Rotterdam. Wij kiezen voor positieve verandering met wederzijds vertrouwen, pragmatisme en solidariteit. We geloven in vooruitgang en ik ben ervan overtuigd dat samen aan die toekomst werken het beste pad is.

Doe je met ons mee? Want ik weet zeker: het kan wél!

Hartelijke groet,

Chantal Zeegers
Lijsttrekker D66 Rotterdam

Inhoudsopgave

<u>Bouwen aan een betaalbaar en toekomstbestendig Rotterdam</u>	6
• Bouwen en gebiedsontwikkeling	7
• Wonen	10
• Aantrekkelijke en schone buurten	12
<u>Straten om te spelen, fietsen en ontmoeten</u>	14
• Stad voor trappers en stappers	15
• Parkeren	17
• Fietsers	18
• Voetgangers	19
• Deelmobiliteit	20
• Openbaar vervoer	20
• Rotterdam The Hague Airport	22
<u>Naar een slimme haven en een bruisende economie</u>	23
• De Rotterdamse haven op koers	24
• Verdienvermogen van de toekomst	26
• Een sterke lokale economie	28
• Nu investeren voor een groener Rotterdam	31
• Betaalbaar verduurzamen	32
• Rotterdams groen	33
• Schone lucht en veilig water	36
• Circulaire economie	38
• Energie en participatie	39
<u>Van toonaangevende kunst overdag tot een bruisend nachtleven</u>	40
• Nachtcultuur en horeca	41
• Rotterdam: 24 uur levendigheid	43
• Makers	45
• Ruimte	46
• Vernieuwing culturele beleving	47
• Evenementen	48
• Toerisme	49

<u>Veiligheid als fundament van onze vrijheid en openheid</u>	51
• Sociale, fysieke en digitale veiligheid	52
• Handhaving	55
• Georganiseerde criminaliteit en corruptie	56
<u>Iedereen is vrij om zichzelf te zijn</u>	59
• Geen discriminatie in Rotterdam	60
• Emancipatie en grondrechten	61
• Nieuwkomers in Rotterdam	62
<u>Niemand valt en iedereen kan groeien</u>	64
• Armoede en schulden	65
• Onderwijs	66
• Een lerende stad	69
• Rotterdam studentenstad	70
• Een stad die gezond is	71
• Voorkomen is beter dan genezen	73
• De onvoorwaardelijke hand	74
• Overal sport in Rotterdam	76
<u>Waar dienstverlening mensenwerk is en democratie leeft</u>	78
• Een stad die luistert	79
• Participatie	80
• Innovatie in dienst van Rotterdammers	81
• Gezonde gemeentefinanciën als fundament	82

Hoofdstuk 1

Bouwen aan een betaalbaar en toekomstbestendig Rotterdam

Een stad voor iedereen

Er moeten meer huizen bij in Rotterdam. Daarom bouwen we de komende 25 jaar 100.000 woningen, want iedereen verdient een goede woning. Wat vandaag gebouwd wordt, moet over 100 jaar nog een fijn thuis zijn. We bouwen met visie: met oog voor klimaatverandering, duurzaamheid en lange termijn. Elke aanpassing van een straat of plein, is een kans om de stad schoner, groener en fijner te maken.

- Rotterdam bouwt 100.000 huizen.
- 1000 studentenkamers per jaar bouwen.
- Geen plek voor foute verhuurders.
- We bouwen voorbereid op het klimaat van morgen met oog voor biodiversiteit.
- Rotterdam bouwt wijken: huizen en voorzieningen.
- Rotterdam pakt schimmel en achterstallig onderhoud aan.

Bouwen en gebiedsontwikkeling

D66 bouwt aan een stad die werkt voor iedereen. Daarom zetten we vol in op bouwen: sneller, slimmer en met oog voor de mens. Dat betekent een stevige publieke regie op gebiedsontwikkeling, het opschroeven van het bouwtempo en het bevorderen van innovatieve woonvormen.

Wat gaan we doen

Rotterdam bouwt 100.000 huizen.

We blijven volop doorbouwen aan onze stad. We willen er in 2050 minstens 100.000 huizen bij hebben in Rotterdam. Jaarlijks bouwen we ten minste 4.000 nieuwe huizen, waarvan 65% betaalbaar. We bouwen met extra aandacht voor groepen die vaak uit de boot vallen: studenten, ouderen, starters, jonge gezinnen, bankslapers en alleenstaanden.

Miljoenen voor woningbouw.

Nieuwe huizen komen er niet zomaar. Betaalbare woningbouw vraagt om een stevige overheidsbijdrage. Samen met ontwikkelaars en corporaties maken we afspraken over hoe de gemeentelijke subsidies ook daadwerkelijk ten goede komen aan lagere woonlasten voor de toekomstige bewoners.

Meer studentenkamers.

Studenten zijn de toekomst van Rotterdam. Daarom vergroten we de bouw van nieuwe studentenwoningen en -kamers fors: van de huidige 400 per jaar naar 1000, zodat iedereen die hier studeert ook een thuis kan vinden.

Sprankelende stadscentra.

Er wordt de laatste jaren al hard gebouwd aan nieuwe sprankelende centra in de stad, denk bijvoorbeeld aan de Rijnhaven. Als het aan D66 ligt worden gebieden zoals Alexandrium, Feyenoord City en Zuidplein net zo fijn toevoegen als de Rijnhaven.

Oog voor groot en klein.

We zijn hartstikke blij met nieuwe hoogbouwprojecten die onze skyline weer mooier maken, maar we worden net zo blij van kleinere projecten in de wijken. Zeker als die gepaard gaan met een upgrade van bestaande winkelstraten in die wijken, zoals we al zien in Overschie of in Ommoord.

Regelvrij bouwen.

De gemeente experimenteert met regelvrij bouwen, waarbij bestaande regels tijdelijk worden losgelaten om ruimte te bieden aan vernieuwende ideeën, snellere ontwikkeling en meer creativiteit van bewoners en ontwikkelaars.

Bouwbeperkende bezwaarmakers.

Tijdens een wooncrisis mogen we best meer solidariteit van de samenleving vragen. Eindeloos bezwaar blijven maken ten koste van duizenden woningzoekenden past niet bij een woningcrisis. We gaan met het Rijk in gesprek over hoe we eindeloos bezwaar maken kunnen aanpakken en we onderzoeken hoe we met een speciaal gemeentelijk fonds al kunnen starten met de bouw, terwijl de rechter nog uitspraak moet doen over het zoveelste bezwaarschrift.

Pijlsnelle procedures.

We hebben extra huizen nodig en een beetje snel ook! Regels en procedures zijn allemaal met een goed idee bedacht, maar de optelsom van alles bij elkaar leidt ertoe dat de komst van een bouwproject gewoon veel te lang duurt. Bestaande regels en procedures houden we tegen het licht en overbodige bureaucratie wordt geschrapt. Wij investeren in voldoende en deskundig personeel, zodat plannen sneller en zorgvuldiger beoordeeld kunnen worden. Alleen zo kunnen we tempo maken met bouwen, zonder in te leveren op kwaliteit, duurzaamheid en participatie.

Sterke regie op gebiedsontwikkeling.

De manier waarop in Feyenoord City regie wordt gevoerd op de gebiedsontwikkeling is voor ons een voorbeeld voor de hele stad. Daar werkt een zogenoemd Q-team dat toetst of bouwplannen voldoen aan de afgesproken ruimtelijke kwaliteitseisen en goed aansluiten bij de omgeving. Daarbij kijkt het team naar de samenhang tussen architectuur, buitenruimte en stedenbouw. Belangrijk is dat dit gebeurt in nauwe verbinding met bewoners. Wij willen deze aanpak uitbreiden.

Inzet op slim ruimtegebruik.

Iedere vierkante meter in Rotterdam kan gebruikt worden. De beschikbare ruimte voor woningbouw moeten we daarom zo efficiënt mogelijk benutten. We zetten daarom volop in op verdichting, het bouwen van appartementencomplexen van minder dan vijf woonlagen wordt ontmoedigd. Verder bekijken we de mogelijkheden voor drijvende woningen en bebouwing op of langs het spoor en snelweg

Short-stay woonconcepten voor arbeidsmigranten.

Rotterdam is een stad van werkers. Arbeidsmigranten zijn onmisbaar voor onze economie. Maar juist hun huisvesting is vaak slecht. Wij pleiten voor fatsoenlijke short-stay woonconcepten die aansluiten bij hun behoeften: betaalbaar, veilig en dicht bij hun werk. Zo zorgen we voor een fijne plek om te wonen, samen met de Rotterdammers.

Klimaatbestendig standaard.

D66 wil dat alle nieuwbouw in Rotterdam voorbereid is op het klimaat van morgen. Dat betekent bouwen met biobased materialen, groene daken en slimme wateroplossingen. Daktuinen en multifunctionele daken, met ruimte voor energie, waterberging én groen, worden verplicht bij nieuwbouw. We sturen daarbij op het principe 'Paris Proof, tenzij'. Ontwikkelaars moeten aantonen waarom het niet duurzaam kan.

Nieuwbouw versterkt biodiversiteit.

We werken met een biodivers puntensysteem. Ontwikkelaars krijgen punten voor maatregelen zoals groene daken, nestkasten, waterdoorlatende verharding en inheemse beplanting. Hoe groter het project, hoe meer punten nodig zijn. Zo maken we natuurinclusief bouwen concreet, meetbaar en afdwingbaar.

Behoud van Rotterdams erfgoed.

Het DNA van Rotterdam zit in bruggen, kranen en sluizen, waterwegen en stratenpatronen. Denk aan de Hef als symbool en beeldmerk. Het Rotterdams erfgoedbeleid wordt niet langer gestuurd door achterhaalde kaders, maar we beoordelen erfgoed in de omgeving waarin het staat. Zo behouden we de identiteit van de stad. Vooroorlogse voorgevels moeten bij sloop/nieuwbouw worden behouden.

Meer bruggen, meer verbinding.

Rotterdam is gegroeid rondom de rivieren en is daarom altijd een stad van bruggen geweest. We omarmen dit niet alleen, maar versterken dit. D66 ziet de nieuwe stadsbrug mét tramverbinding als een start. Rotterdam verdient meerdere stadsbruggen die wijken, mensen en mogelijkheden met elkaar verbinden. Zoals een stadsbrug van het Katendrechtse hoofd naar het Charloisse hoofd.

Wonen

Onze ambitie is helder: een stad waar jong en oud, student en starter, gezin en alleenstaande allemaal een fijn thuis kunnen vinden. We zetten geen woningen neer, maar bouwen bruisende buurten. Buurten waar mensen elkaar ontmoeten, waar groen verbindt en waar wonen meer is dan een huis.

Wat gaan we doen

Rotterdamse renovatieslag.

Rotterdam is de mooiste stad van de wereld en dat willen we graag zo houden. Om ervoor te zorgen dat onze stad er over honderd jaar nog steeds goed bij staat en klimaatbestendig is, moeten we nu een renovatieslag slaan. Met gebiedsgerichte aanpakken willen we Rotterdammers stimuleren om hun huis toekomstbestendig te maken.

Wonen eerst, voor iedereen.

D66 wil dat kwetsbare Rotterdammers niet eindelijk in opvang of wachtlijsten blijven hangen, maar snel en waardig doorstromen naar een eigen woning. Met de aanpak Wonen Eerst zetten we in op directe huisvesting, gecombineerd met begeleiding die mensen écht op weg helpt. We maken heldere afspraken met woningcorporaties en zorgaanbieders, zodat er voldoende plekken zijn voor wie urgentie heeft. Tegelijkertijd zorgen we dat leefbaarheid in wijken niet onder druk komt te staan: we investeren in gemengde buurten en in innovatieve woon-zorgconcepten. Zo bouwen we aan een stad waar dakloosheid verleden tijd wordt en ouderen, jongeren, bankslapers en kwetsbaren zelfstandig kunnen wonen.

Afschaffen opkoopbescherming.

De opkoopbescherming is ingevoerd met de bedoeling starters een kans te geven op de woningmarkt. Hoewel dit een begrijpelijk streven is, blijkt in de praktijk dat deze maatregel averechts werkt. Door de opkoopbescherming verdwijnen particuliere investeerders uit de markt. Dit leidt tot minder aanbod in het vrije huursegment, terwijl juist daar grote tekorten zijn. Daarom pleiten wij voor het afschaffen van de opkoopbescherming.

Sterke VvE's voor sterke wijken: duidelijke regels, betere handhaving.

Een Vereniging van Eigenaren (VvE) met achterstallig onderhoud en onverwachte kosten kan een flinke last vormen. Het is belangrijk dat we de rekening voor toekomstig, vaak kostbaar onderhoud, niet doorschuiven naar volgende generaties. Daarom kijken we hoe het aansturen en ondersteunen van VvE's eenvoudiger en effectiever kan worden gemaakt, zodat onze wijken duurzaam en goed beheerd blijven. Waar nodig, combineren we dit met strengere handhaving.

Weet wat je koopt.

Kopers moeten vóór aankoop weten waar ze aan toe zijn. We willen dat makelaars hierover eerlijke informatie verstrekken. Verborgene kosten, of een VvE die niet functioneert, zijn zaken waar kopers vooraf over geïnformeerd moet worden.

Stimuleer collectief wonen.

We bevorderen collectieve woonvormen om doorstroming te versnellen, eenzaamheid te verminderen voor senioren en zorgkosten te beperken. Collectief wonen biedt ook voor starters en jongvolwassenen een betaalbare en sociale woonoplossing na hun studententijd. Verder ondersteunen we wooncoöperaties, een woonvorm waarbij bewoners samen verantwoordelijkheid nemen voor hun huisvesting. Collectieve woonvormen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het betaalbaar en duurzaam houden van huurwoningen. Daarom nemen we bureaucratische obstakels weg die samenwonen onnodig bemoeilijken, zoals onduidelijke regels omtrent woongroepen.

Sneller doorstromen van sociaal naar midden.

Rotterdam heeft een grote sociale voorraad. Om ervoor te zorgen dat deze beschikbaar blijft voor iedereen die er recht op heeft, zetten we in op meer doorstroming vanuit sociale woningbouw naar middenwoningen. We willen dat woningcorporaties een grotere inzet tonen om doorstroming te verbeteren. Woningcorporaties moeten het voor huurders makkelijker maken om een grote woning te verlaten voor een kleinere, zonder dat ze hun vertrouwde omgeving hoeven te verlaten. Hierover maken we prestatieafspraken met woningcorporaties.

Studentenkamers in plaats van studio's.

Studeren moet een avontuur zijn en geen dagelijkse strijd om een dak boven je hoofd. Daarom investeren we in studentenkamers en maken we samenwonen met vrienden makkelijker. Zo zorgen we in Rotterdam voor een leuke studententijd.

Hospiteren blijft mogelijk.

Steeds meer studentenhuisvesters in Nederland stoppen met het hospiteersysteem. D66 vindt dat studenten zelf moeten kunnen kiezen wie hun huisgenoten worden, daarom nemen wij het coöptatierecht op in de eisen voor een verhuurdersvergunning voor studentenkamers. Van groot naar beter. Mensen die te ruim wonen, worden verleid met premies en huurkortingen om naar een kleinere woning te verhuizen. Zo komen er weer meer woningen vrij voor mensen die juist op zoek zijn naar grotere woningen.

Geen plek voor foute verhuurders.

Foute verhuurders hebben we niet nodig in Rotterdam. Met overbewoning, prijsopdrijving, intimidatie, achterstallig onderhoud en in sommige gevallen uitbuiting tot gevolg. We pakken foute verhuurders hard aan en daarom intensiveren we de gemeentelijke aanpak 'Goed huren en verhuren'. Hiermee gaan we meer handhaven op misstanden op de verhuurmarkt en wordt de capaciteit voor controle uitgebreid.

Gemeentelijke huurteams.

Eerlijk huren, heel gewoon! Wanneer iets toch niet in de haak is bij je verhuurder, kun je rekenen op de ondersteuning van de gemeentelijke huurteams. Zij ondersteunen je bij het aanpakken van misstanden.

Eerlijk en transparant huren met een huurregister.

Rotterdam verdient een eerlijke en transparante huurmarkt. Daarom pleiten wij voor een landelijk huurregister waarin alle huurcontracten worden vastgelegd. In Rotterdam nemen we het voortouw door hier in de komende periode mee te beginnen. Dit register maakt zichtbaar wie de verhuurder is, om welke woningen het gaat en wat de puntentelling van die verhuurde kamers en huizen is. Dit geeft huurders meer rechtszekerheid en helpt ons bij handhaving van bijvoorbeeld te hoge huren.

Gezonde woningen zonder schimmel.

Iedere Rotterdammer heeft recht op een veilige en gezonde woning. Schimmel en achterstallig onderhoud veroorzaken gezondheidsproblemen. D66 zet daarom in op een structurele aanpak: inspecteurs, strengere handhaving en snelle ondersteuning voor huurders die klachten melden. Daarnaast willen we dat woningcorporaties de bron van schimmelproblemen aanpakken, niet alleen de zichtbare gevolgen.

Aanpak uitbuiting.

Panden waarin uitzendbureaus arbeidsmigranten huisvesten moeten aantoonbaar veilig zijn. Bij structurele overtredingen weigeren we de verhuurvergunning of trekken deze in. Hierbij is herhuisvesting van bewoners altijd randvoorwaarde. We koppelen onze gemeentelijke vergunningen direct aan de landelijke toelating: geen toelating betekent geen huisvesting via het beoogde pand. Via een laagdrempelig meldpunt verzamelen we signalen, die we omzetten in gerichte inspecties op overbewoning en misstanden. Dit meldpunt is voor iedereen die problemen heeft met de huisbaas. Via campagnes maken we Rotterdammers bekend met dit meldpunt.

Aantrekkelijke en schone buurten

Nieuwe woningen bouwen is belangrijk, maar zonder voorzieningen gaat een wijk niet leven. Daarom investeert Rotterdam direct bij de aanleg van nieuwe buurten direct in scholen, zorgvoorzieningen, sportgelegenheden, culturele plekken en werkruimtes. Zo zorgen we dat nieuwe wijken direct volwaardige stadsdelen zijn. We bouwen geen huizen, maar een fijne en groene buurt.

Wat gaan we doen

Realiseren van de 15-minutenstad.

Wij richten ons op een stad waarin je binnen 15 minuten lopen of fietsen toegang hebt tot alles wat je nodig hebt: werk, onderwijs, zorg, winkels, sport, cultuur en groen. Dit vraagt om slimme verdichting, gemengde functies en veilige, aantrekkelijke routes. Zo bouwen we buurten waar mensen zich verbonden voelen, waar ontmoeting vanzelfsprekend is en waar de auto niet langer de maat der dingen is.

Buurthuiskamers als sociale motor en talentontwikkeling.

In buurten als Delfshaven zien we hoe krachtig het is als bewoners zelf de ruimte krijgen om samen te komen, initiatieven te starten en talenten te ontwikkelen. Kleine buurthuiskamers, vaak door bewoners zelf ingericht en beheerd, vormen het kloppend hart van de wijk. Ze versterken de sociale cohesie, bieden ruimte voor ontmoeting en maken het mogelijk dat ideeën van onderop tot bloei komen. Wij willen dat dit soort plekken in elke wijk mogelijk zijn, laagdrempelig, zelfstandig en gedragen door de buurt zelf.

Een schonere stad.

Met marktkooplui sluiten we een convenant voor een schonere markt. Hierbij zetten we in op minder gebruik van plastic en een schonere omgeving nadat de markt is afgebouwd.

Containeradoptanten belonen.

Een containeradoptant is een bewoner die als vrijwilliger de taak op zich heeft genomen om een container in de buurt samen met de gemeente schoon te houden. Inmiddels telt Rotterdam al meer dan 1.200 containeradoptanten. We willen actieve containeradoptanten vrijstellen van de afvalstoffenheffing als blijk van waardering voor hun werk. Daarnaast worden volle containers sneller geleegd en worden indien nodig containers bijgeplaatst.

Wijkgerichte opruimingsdiensten.

We richten onze opruimingsdiensten wijkgericht in. Dus iedere keer zie je dezelfde medewerkers bij de wijk aan het werk. Samen houden we de stad zo schoon. Ook vergroten we de opsporingscapaciteit om veroorzakers van afval op straat en afvalplaatsingen naast containers aan te pakken.

Milieuparken vaker open. We verruimen de openingstijden van de milieuparken, zodat er ook op zondag meer open zijn. Juist in het weekend brengen veel mensen hun grofvuil weg. Niet alle milieustraten zijn dan open.

Uitbreiden elektrische leenbakfiets. Steeds meer Rotterdammers willen hun grofvuil en tuinafval wegbrengen met een elektrische bakfiets. Daarom stellen we meer bakfietsen beschikbaar.

Wat vragen we van Rotterdammers

Wonen wordt samen leven. We vragen Rotterdammers om mee te bouwen aan sterke buurten door actief betrokken te zijn bij hun woonomgeving. Dat kan al klein: het adopteren van een container, meedenken over vergroening in de straat of deelnemen aan een bewonersinitiatief zoals een buurthuiskamer of een wooncoöperatie. We roepen bewoners ook op om duurzame keuzes te maken in en rond hun woning en om elkaar aan te spreken op goed huur- en verhuurbedrag. Samen zorgen we voor leefbare, verbonden en toekomstgerichte wijken.

Hoofdstuk 2

Straten om te spelen, fietsen en ontmoeten

Een stad om in te leven

Rotterdam groeit. Steeds meer mensen willen hier wonen, werken en ontspannen. Helaas wordt meer dan de helft van de openbare ruimte in beslag genomen door veelal stilstaande auto's. D66 Rotterdam kiest voor een fundamentele herverdeling van deze ruimte. We maken het centrum autovrij en zorgen dat auto's in garages worden geparkeerd in plaats van op straat. Zo ontstaat ruimte voor voetgangers en fietsers, groen en gezelligheid. Wij willen straten waar kinderen veilig naar school en sport kunnen fietsen, waar gespeeld en geflaneerd wordt en waar je op het terras geen last hebt van langs scheurende auto's. De stad is een plek om te leven, niet alleen om doorheen te rijden. We leggen mobiliteitspiramide vast als leidraad voor alle gemeentelijke investeringen en beleidsbeslissingen. Deze volgorde garandeert duurzame en toegankelijke mobiliteit voor iedereen.

- Rotterdam heeft een autovrij centrum en autovrije Maasboulevard in 2040.
- Kinderen kunnen vanaf 8 jaar veilig en zelfstandig naar school fietsen.
- Rotterdam geeft ruim baan aan de fiets.
- We zorgen voor prettig openbaar vervoer, waar trams door kunnen rijden.

Stad voor trappers en stappers

Rotterdam moet een stad zijn waar voetgangers en fietsers zich veilig en vrij kunnen bewegen. Nu zijn het nog te vaak juist deze kwetsbare verkeersdeelnemers die het slachtoffer worden van ongelukken, veroorzaakt door te hard of roekeloos autoverkeer. D66 wil dit veranderen: de straat wordt weer van de voetgangers en fietsers. Daarom maken we straten autovrij en autoluw, krijgen fietsers en voetgangers voorrang en gaat de snelheid omlaag. Zodat kinderen vanaf 8 jaar gewoon zelfstandig en zonder zorgen naar school kunnen fietsen.

Wat gaan we doen

Een autovrij centrum in 2040.

Er wordt toegewerkt naar een volledig autovrij centrum van Rotterdam in 2040. In het gebied tussen de Mauritsweg, het Weena, de Goudsesingel, de Mariniersweg en de (West)blaak ontstaat door het verdwijnen van de auto ruimte voor voetgangers, fietsers, parken en terrassen. Voor hulpdiensten en leveranciers geldt een uitzondering en maken we slimme routes zodat deze snel op locatie kunnen komen. We realiseren voldoende parkeergelegenheid aan de randen van het centrum, voor bezoekers met de auto. Ook intensiveren we de OV-dienstregelingen richting het centrum.

Levendige straten autovrij.

Straten waar veel horeca en winkels te vinden zijn in en om het centrum, zoals de Meent, Witte de Withstraat, Coolsingel, Hoogstraat (tussen Mariniersweg en Botersloot), Pannekoekstraat en de Raampoortstraat bij de Hofbogen, worden autovrij en ingericht als voetgangersvriendelijke straten. Ook de Nieuwe Binnenweg wordt aangepakt. Fietsers, voetgangers en de tram krijgen de ruimte. Verder richten we de straat zo in dat 30 km/u het maximale is. Daarnaast richten we de straten in de oude stadswijken in als fietsstraten.

Maasboulevard autovrij in 2040.

Hierdoor ontstaat ruimte voor groen, wandel- en fietsroutes en terrassen langs een van de mooiste kades van Rotterdam. Door het autovrij maken ontstaat ruimte voor een tram. Daarnaast pakken we de plint op de Maasboulevard aan zodat er ruimte is voor horeca en cultuur.

Een autoluwe Nieuwe Binnenweg.

De Nieuwe Binnenweg wordt een veilige en levendige stadsstraat, waar fietsers, voetgangers en de tram voorrang krijgen en waar maximaal 30 km/u geldt.

Fietsstraat, auto te gast in oude stadswijken.

In de oude stadswijken maken we van de straten fietsstraten waarbij de auto te gast is en de fietser echt de hoofdrol krijgt.

30 km/u in de hele stad de norm.

Dit vergroot de verkeersveiligheid, zorgt voor minder geluidsoverlast en draagt bij aan een schonere lucht.

Ruimte voor fietsers en voetgangers.

Ook buiten het centrum maken we ruimte voor fietsers en voetgangers, met veilige en leefbare straten zoals de Carnissensingel, het Afrikaanderplein en omliggende straten, zoals de Terbregseweg en de Molenlaan.

Veilig naar school kunnen.

Alle wegen waar scholen (po en vo) en onderwijsinstellingen (mbo, hbo en wo) aan liggen worden fietsstraten. Dat betekent dat we de straat zo inrichten dat autogebruik wordt beperkt.

Meer geluidscamera's.

Met de inzet van geluidscamera's pakken we de overlast van lawaaiige voertuigen aan door ze te beboeten.

Fietsen in frisse lucht.

Scooters met verbrandingsmotoren stinken en zijn slecht voor het milieu. Rotterdam komt in 2035 met een zero-emissiezone voor scooters.

Auto's naar hoofdwegen.

Kinderen kunnen niet fijn en veilig spelen als automobilisten moeten zoeken naar de weg om de wijk uit te komen. Daarom ontwikkelt Rotterdam een verkeerscirculatieplan waarmee autoverkeer direct en duidelijk naar de hoofdwegen wordt geleid. We laten ons inspireren door succesvolle voorbeelden zoals de 'superblocks' in Barcelona.

Showverkeer er uit.

Op vrijdag- en zaterdagavond gebruiken veel mensen de stad om te laten zien in wat voor auto ze rijden. Dat is storend voor mensen op terrassen en leidt tot gevaarlijke situaties. We passen het verkeerscirculatieplan zo aan dat het moeilijker wordt om rondjes te rijden.

Dubbelparkeren tegengaan.

Dubbelparkeren is voor veel mensen een doorn in het oog. Daarnaast zorgt het voor verkeersonveiligheid en worden trams regelmatig opgehouden door dubbelgeparkeerde auto's. Daarom gaan we dit fysiek ontmoedigen, bijvoorbeeld door de aanleg van plantvakken en paaltjes op plekken waar dit veel voorkomt.

Gemeentelijke diensten via het water.

Het verkeer in de stad is vol, tegelijkertijd loopt er een mooie verkeersader dwars door de stad: de Nieuwe Maas. Rotterdam onderzoekt welke gemeentelijke diensten via het water gedaan kunnen worden, zoals afval, en vervoer van bouw materiaal.

Parkeren

Parkeren vraagt veel ruimte en die ruimte is in Rotterdam schaars. Door slimmer om te gaan met de openbare ruimte ontstaat er meer plek voor wat Rotterdammers belangrijk vinden: wonen, groen, spelen en elkaar ontmoeten. Zo maken we de straat uitnodigender voor iedereen, terwijl de auto nog steeds een passende plek krijgt.

Wat gaan we doen

Betaald parkeren.

Rotterdam groeit en de ruimte op straat is schaars. Daarom voeren we betaald parkeren in de hele stad in, met heldere en uniforme regels: dezelfde tijden voor elke dag van de week, ook op zondag. Dat maakt het systeem eerlijker, overzichtelijker en makkelijker te handhaven.

Straten leeg, parkeergarages vol.

Tegelijkertijd investeren we in wijkparkeergarages, zodat bewoners en bezoekers die met de auto komen een plek dichtbij huis of bestemming kunnen vinden. Voor wie van buiten de stad komt, breiden we het aantal P+R-terreinen uit aan de randen van Rotterdam. Zo kan iedereen eenvoudig overstappen op fiets, tram, metro of bus, en houden we de binnenstad leefbaar en bereikbaar.

Van commercieel naar particulier.

De gemeente koopt commerciële parkeergarages in het centrum met een grote leegstand op, zodat deze kunnen dienen als wijkparkeergarage voor bewoners in het centrum.

Eerlijk handhaven, ook bij buitenlandse kentekens.

Iedereen die in Rotterdam de regels overtreedt moet op dezelfde manier worden aangesproken, ook bestuurders met een buitenlands kenteken. Daarom scherpen we het beleid rond wielklemmen aan: niet pas na twee openstaande boetes, maar al na de eerste overtreding kan een wielklem worden geplaatst wanneer gegevens van de kentekenhouder niet bekend zijn. Zo voorkomen we dat buitenlandse overtreeders buiten beeld blijven en zorgen we voor een gelijk speelveld voor iedereen in het verkeer.

Van parkeren naar ontmoeten.

We verlagen parkeernormen, vooral in nieuwbouwprojecten en waar mogelijk stimuleren we de bouw van nieuwe woningen zonder parkeervergunning. Jaarlijks verlagen we het aantal parkeerplaatsen op straat met 4 procent. In nieuwe wijken en bij het herinrichten van straten stoppen we met straatparkeren, ook gaan we op zoek naar een geschikte plek voor een volledig autovrije stadswijk. Daarnaast verhogen we de tarieven voor de eerste, tweede en derde parkeervergunning per huishouden.

Van parkeerplaats naar buurtvoorziening.

Bewoners en de wijkraad krijgen de mogelijkheid om samen te besluiten parkeerplekken om te vormen naar andere functies zoals groen, fietsenstallingen of speelruimte.

Ruimte voor ondernemers.

Parkeren op laad- en losplaatsen is vervelend voor chauffeurs, de ondernemers die op hun spullen wachten en kan leiden tot gevaarlijke situaties. Daarom gaan we streng handhaven op parkeren op laad- en losplaatsen om te voorkomen dat vrachtwagens naar stoepen moeten uitwijken.

Fietsers

Fietsen is snel, schoon en gezond. D66 wil dat iedereen in Rotterdam veilig en comfortabel kan fietsen. We investeren in goede fietspaden, slimme verkeerslichten en voldoende stallingsruimte voor allerlei soorten fietsen.

Wat gaan we doen

Iedere Rotterdammer een fiets.

We breiden het bestaande Rotterdams Fietsplan uit naar alle stadsdelen, zodat Rotterdammers in de hele stad een gratis fiets kunnen aanvragen wanneer zij deze zelf niet kunnen betalen. Voor kinderen voegen we een regeling toe waarmee zij hun fiets elke twee jaar kunnen inruilen voor een passend nieuw model, zodat zij tijdens hun groeiperiode altijd veilig en comfortabel kunnen fietsen zonder dat ouders daar extra kosten voor hoeven te maken.

Kinderen vanaf acht jaar moeten veilig naar school kunnen fietsen.

Daarom gaan we fietspaden zo veel mogelijk fysiek scheiden van autoverkeer. Kinderen en jongeren worden actief betrokken bij verkeersveiligheidsbeleid in het basis- en voortgezet onderwijs.

Ruimte voor de fiets.

We zorgen voor veilige, toegankelijke en logische fietsrijbanen en gaan hier stevig op handhaven. We gaan ook actief handhaven op het blokkeren van fietspaden. Stoplichten worden afgesteld op fietsvriendelijke doorstroming: de groene golf voor de fiets. Op de Coolsingel en de Beijerlandse laan vervangen we een van de rijbanen voor een fietspad en in 2035 zijn deze straten autovrij.

Voorrang voor fietsers bij werkzaamheden.

Als door werkzaamheden een deel van de weg moet worden afgesloten zorgen we dat fietsers zo veel mogelijk door kunnen fietsen, ook als dat ten koste gaat van de doorstroom van autoverkeer. Ook verbieden we het bordje 'fietsers afstappen'. Mocht een omleiding voor fietsers onvermijdelijk zijn, maken we deze zo aantrekkelijk mogelijk middels positieve bebordingen.

Experimenten met fietsstraten.

We onderzoeken of de meest populaire straten voor de fiets kunnen worden omgezet naar fietsstraten, waar de auto te gast is, en niet de fiets.

Stop de fietsendief.

Rotterdam investeert in de preventie van fietsendiefstal door voldoende bewaakte stallingsruimte, plekken om je fiets goed vast te zetten en voorlichting. Ook geven we prioriteit aan de aanpak van (georganiseerde) fietsendiefstal. Steeds meer mensen gebruiken hun fiets in plaats van de auto en dat draagt bij aan een schone en fijne stad. Ook steeds meer mensen maken gebruik van een fiets met trapondersteuning. Daarom houden we bij stallingen rekening met de brandveiligheid en ruimte voor fietsen met een afwijkende vorm.

Meer parkeermogelijkheden voor fietser.

We investeren in meer parkeermogelijkheden voor fietsers. Zo plaatsen we meer fietsnietjes in wijken, bijvoorbeeld op parkeerplaatsen voor auto's. Ook verdubbelen we de jaarlijkse capaciteit voor fietstrommels van 80 naar 160 en maken we speciale fietstrommels die geschikt zijn voor bakfietsen en longtails. We zorgen voor meer overdekte fietsenstalling bij P+R-plekken. Zo hoeven minder auto's de stad in. Tot slot investeren we in meer wijkgarages voor fietsen.

Voetgangers

De voetganger verdient volop ruimte in een stad die uitnodigt om te lopen. Rotterdam moet veilig, logisch en prettig zijn voor iedereen die te voet gaat, met aandacht voor toegankelijkheid en korte, handige routes.

Wat gaan we doen**Ruimte voor de voetganger.**

De stoep is er in de eerste plaats voor mensen die lopen. Daarom zorgen we dat fietsen en scooters niet langer de stoep blokkeren, bijvoorbeeld door fietsnietjes in parkeervakken te plaatsen. We maken lopen aantrekkelijker en eenvoudiger door nieuwe doorsteekjes en kortere routes aan te leggen. Daarbij volgen we de natuurlijke looproutes van Rotterdammers: olifantenpaadjes worden de basis voor nieuwe stoepen en voetpaden.

Veilig wandelen.

We inventariseren welke oversteekplaatsen onveilig zijn en pakken dit aan. We acteren sneller op signalen van onveilige stappen als gevolg van worteldruk en losliggende tegels. Daarnaast verbeteren we de toegankelijkheid van de stad door invalidestroken vrij te houden en blindegeleidetegels logisch aan te leggen. In wijken met veel oudere bewoners controleren we daarnaast of de voetgangerswegen rollatorvriendelijk zijn.

Deelmobiliteit

Deelmobiliteit moet voor iedereen makkelijker en aantrekkelijk worden. Zo verminderen we het aantal privéauto's, die grotendeels stil staan, en houden we ruimte over voor andere functies in de wijk.

Wat gaan we doen

Deelmobiliteit faciliteren.

We stimuleren deelmobiliteit in plaats van privébezit van auto's. Hiermee wordt er beter gebruik van gemaakt en kunnen mensen het vervoermiddel kiezen wat het beste bij hun behoefte past. We ondersteunen zowel free-floating als locatiegebonden deelmobiliteit.

Verbetering van parkeerplaatsen voor deelmobiliteit.

We realiseren vaste deelauto-parkeerplaatsen in wijken, zodat bewoners gemakkelijk voertuigen kunnen delen en verzekerd zijn van een parkeerplek. Ook zorgen we dat al het deelvervoer in Rotterdam op vaste aangewezen plekken in de stad moet worden geparkeerd en breiden we dit aantal plekken aanzienlijk uit. Zo kunnen gebruikers zo dicht mogelijk bij de bestemming parkeren en voorkomen we overlast. Foutgeparkeerd deelvervoer beboeten we. Hierover maken we ook prestatieafspraken met de aanbieders van deelmobiliteit, zo houden we de stoep vrij voor voetgangers. Nieuwe wijken richten we standaard in met voorzieningen die deelmobiliteit aantrekkelijk en vanzelfsprekend maken.

Aanbod verbreden. Rotterdam breidt het aanbod aan deelmobiliteit uit: deelauto's, (elektrische) fietsen, bakfietsen en e-scooters en e-steps.

Openbaar vervoer

Een sterk, toegankelijk en toekomstgericht OV-netwerk is onmisbaar voor Rotterdammers. D66 wil dat alle wijken goed bereikbaar zijn, dat het OV betaalbaar blijft voor wie het nodig heeft en dat het aantrekkelijker wordt om de auto te laten staan.

Wat gaan we doen

Beschikbaar OV.

We gaan blinde vlekken in het huidige netwerk van openbaar vervoer, zoals in Beverwaard, in kaart brengen en oplossen. De vervoersbehoefte wordt systematisch per wijk geïnventariseerd en de toegankelijkheid wordt verbeterd.

Ruimte voor de tram.

Te vaak worden trams opgehouden door ander verkeer. Daarom maken we zoveel mogelijk tramlijnen vrijliggend, zodat ze sneller en betrouwbaarder kunnen rijden. We investeren daarnaast in de toekomst met een ringlijn die Feyenoord, Zuidplein en Marconiplein met elkaar verbindt. Ook ontwikkelen we een cirkellijn rondom het centrum, waar in de toekomst ruimte is voor zelfrijdend vervoer.

Ruimte voor de metro.

De metro is de ruggengraat van het Rotterdamse OV. We willen dat er een nachtmetro gaat rijden op donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag tot 03:00 uur. Daarnaast zetten we in op een nieuwe verbinding tussen Kralingse Zoom en Zuidplein via het toekomstige NS-station Stadionpark, waarmee we een sterk stedelijk knooppunt rond Feyenoord City creëren. We zorgen voor een tramlijn over de voorgenomen nieuwe oeververbinding, de nieuwe brug, die als lightrail aansluit op de bestaande metroverbinding bij Kralingse Zoom. In de toekomst trekken we deze lijn door via de Maastunnel naar het Erasmus MC en Centraal Station.

Toekomstbestendig metrostelsel.

Rotterdam moet vooruitkijken en zich voorbereiden op de uitdagingen van de komende decennia. Onze stad verdient een metrosysteem dat niet alleen het dagelijks openbaar vervoer versterkt, maar ook bijdraagt aan de veiligheid van haar inwoners in tijden van crisis. Door gebruik te maken van beschikbare NAVO-gelden voor civiele en militaire infrastructuur, zetten we nu stappen richting een robuust en veerkrachtig Rotterdam. Bij grootschalig onderhoud en nieuwbouw wordt de metro ingericht zodat deze als schuilkelder kan dienen in geval van oorlog of rampen.

Prettig openbaar vervoer.

We investeren in service en onderhoud van het wagenpark van de RET. We pakken kapotte en vervuilde liften op metrostations sneller aan.

Nette ov-knooppunten.

We zetten ons in voor goede ov-knooppunten op centrale locaties die nu soms lastig te bereiken zijn. Daarnaast moeten metrostations, bijvoorbeeld bij het Marconiplein, opgefrist worden om te stimuleren dat Rotterdammers op een prettige manier met het OV door de stad kunnen reizen, ook in de avond.

Toegankelijk OV. We voeren een inkomensafhankelijke OV-korting in waarbij de minima en hun kinderen gratis met het OV mogen, zodat juist de mensen die het het meest nodig hebben betaalbaar kunnen reizen. Daarmee maken we het openbaar vervoer eerlijker en toegankelijker. Deze nieuwe regeling komt in de plaats van gratis OV voor kinderen tot 12 jaar en voor ouderen.

Rotterdam The Hague Airport

Vliegen is vervuilend en is een belangrijke bron van geluidsoverlast. Daarnaast neemt het schaarse ruimte in, beperkt het de woningbouw en is er weinig toegevoegde waarde voor de Rotterdamse economie.

Wat gaan we doen

Stoppen vakantievluchten.

De meeste vliegbewegingen, en daarmee de grootste overlast, zijn vakantievluchten. Die gaan we zo snel mogelijk afbouwen. Vliegen past niet bij de klimaatambities van de stad, daarom werkt Rotterdam toe naar een volledige sluiting van Rotterdam The Hague Airport, ook om de luchtkwaliteit in de regio Rijnmond Rotterdam, de slechtste van Nederland, te verbeteren.

Reisplan.

Samen met het Rijk, omliggende gemeenten en de luchthaven ontwikkelen we een transitieplan naar een nieuwe bestemming voor de luchthaven. Zo biedt het vliegveld ruimte voor innovatie, bijvoorbeeld om te experimenteren met drones, autonome vliegtuigen, en biobrandstoffen. Hierbij maken we gebruik van de kennis en expertise van de Technische Universiteit Delft. Daarnaast biedt de vrijgekomen ruimte van het vliegveld de mogelijkheid om verder te vergroenen en een extra evenemententerrein te realiseren in de stad.

Wat vragen we van Rotterdammers

Het verkeer is complex. Wees geduldig en respectvol naar andere weggebruikers. Probeer vaker te voet, met de fiets of het openbaar vervoer te gaan, zeker voor korte afstanden, zo zorgen we er voor dat kinderen veilig en zelfstandig naar school en sport kunnen fietsen. Als je gebruik maakt van een deelfiets of -scooter parkeer deze dan waar het hoort. Zo houden we de stoep vrij voor voetgangers.

Hoofdstuk 3

Naar een slimme haven en een bruisende economie

Een stad die werkt

Rotterdam is de stad van niet lullen maar poetsen. We staan bekend om onze haven en onze handel. Dat vormt al lange tijd onze identiteit. Maar we moeten ook vooruit durven kijken. We zijn een havenstad, maar de haven drijft steeds verder van ons af. We zijn een stad van ondernemers maar de lokale economie wordt schaarser en eenzijdiger. We zijn een stad van makers, maar we hebben niet genoeg ruimte voor innovatie. Door enkel te blijven hangen in het verleden missen we de boot voor de economieën van de toekomst. Daarom moeten we innoveren en keuzes durven maken om onze stad en haven ook in de toekomst nog relevant te laten zijn. Rotterdam heeft de potentie om dé bron van innovatie, groei en werkgelegenheid te zijn.

- De Rotterdamse haven wordt vergroend.
- We ontwikkelen een toekomstbestendige visie op het Rotterdamse economie.
- Rotterdam biedt ruimte aan lokale ondernemers.
- We realiseren goede randvoorwaarden voor MKB'ers en behouden broedplaatsen.

De Rotterdamse haven op koers

Rotterdam is een havenstad en daar zijn we trots op. Maar de afgelopen jaren drijven de haven en de stad steeds verder uit elkaar. Rotterdammers voelen zich minder verbonden met de haven en vinden dat verduurzaming sneller moet gaan. Wat D66 betreft moet de haven de komende jaren flink gaan verduurzamen. Dit betekent ook dat we duidelijke doelen stellen aan de haven om snel CO₂-neutraal te worden. Daarnaast moet de haven hard werken aan haar band met de Rotterdammers.

Wat gaan we doen

De haven radicaal vergroenen.

De industrie in de Rotterdamse haven moet in 2040 CO₂-neutraal zijn. Dat betekent dat we de fossiele industrie via natuurlijk verloop laten verdwijnen en noodlijdende bedrijven geen steun ontvangen. De ruimte die zo vrijkomt benutten we voor nieuwe duurzame bedrijvigheid. In ogen van D66 is dit niet alleen goed voor onze klimaatdoelstellingen, maar liggen hier ook nieuwe economische kansen.

Verduurzaming voor stikstofaanpak.

Gebrek aan stikstofruimte is op dit moment een belemmerende factor voor verduurzaming in de haven. Daarom steunen we een effectieve stikstof aanpak, zodat Rotterdam en de haven weer van het slot gaan. De gemeente zet zich actief in voor realistische en werkbare stikstofregels die zowel de natuur beschermen als noodzakelijke duurzame investeringen in de haven mogelijk maken.

Walstroom.

De uitrol van walstroom is van groot belang, omdat schepen verantwoordelijk zijn voor ongeveer 10% van de uitstoot in Rotterdam. Er moet worden gewerkt aan het sneller inzetten van elektrische sleepboten, loodsboten, watertaxi's en aan een beleid dat schone schepen stimuleert. Ook hiervoor is het noodzakelijk dat netcongestie snel wordt aangepakt.

Circulaire energietransitie.

De energietransitie vraagt enorme investeringen in grondstoffen en technologieën, die nu vaak lineair geproduceerd en weinig gerecycled worden. Rotterdam heeft met haar zware industrie de ruimte en capaciteit om een hub te worden voor circulaire productie en recycling van apparatuur voor de energietransitie. Samen met het Havenbedrijf richten we een acquisitie taskforce op voor bedrijven die duurzame alternatieven ontwikkelen. Tegelijk blijven we investeren in het Smart Energy System-programma en het Energietransitiefonds Rotterdam, en nemen we het voortouw in de publiek-private samenwerking 'Futureproof Energy Port' om de Rotterdamse haven koploper in hernieuwbare energie te maken.

Uitbreiding onder voorwaarden.

Ruimte in de haven is schaars en het is een uitdaging ruimte te vinden voor de energietransitie en circulaire economie. Wij zijn voorstander van het uitbreiden van de haven door de aanleg van de Derde Maasvlakte. Deze ruimte moet gebruikt worden voor de circulaire economie en voor duurzame energie. Ook is een uitgebreide natuurcompensatie een harde eis.

Verduurzamen voor kernenergie.

De Rijksoverheid kijkt naar de Maasvlakte voor de bouw van een nieuwe kerncentrale. Wij zijn voorstander van de bouw van een kerncentrale, omdat het bijdraagt aan een CO2-vrije energievoorziening. Kernenergie neemt bovendien de kleinste ruimtelijke footprint in van alle energiebronnen. De verduurzaming van de haven kan worden versterkt door een goede integratie van een kerncentrale in de energiemix. Omwonenden worden daarbij vroeg en gelijkwaardig betrokken worden bij de besluitvorming.

Opleidingen gericht op de haven.

Voor duurzame ontwikkeling is personeel nodig. Dit begint bij een goede aansluiting van het onderwijs op de bedrijven in de haven. De gemeente en het Havenbedrijf sluiten daarom een convenant met Rotterdamse onderwijsinstellingen, om afspraken te maken over het aansluiten van opleidingen bij de praktijk in de haven en om bijvoorbeeld meer stageplekken te realiseren.

Betere bereikbaarheid van de haven.

Een toekomstbestendige haven is voor iedereen goed bereikbaar. Dat is nu niet het geval. De gemeente zet zich daarom actief in voor betere OV-verbindingen naar de haven. Samen met bedrijven in de haven werken we een strategie uit voor bereikbaarheid van de Botlek, Europoort en de Maasvlakte, bijvoorbeeld met een directe, snelle buslijn tussen Zuidplein en de haven, en fiets hubs. Voor het verbeteren van de mobiliteit en bereikbaarheid haken we in op initiatieven die nu al door individuele bedrijven worden gebruikt, zoals gezamenlijke busjes en deelscooters. Ook doen we onderzoek naar het verlengen van de metro naar Rozenburg.

Voorzieningen voor chauffeurs.

Er is op dit moment een groot tekort aan parkeerplekken, douches en toiletten voor vrachtwagenchauffeurs. Daardoor moeten vrachtwagenchauffeurs nu vaak op gevaarlijke plekken zoals in de berm langs de weg staan als hun rijtijd is verstreken. Om deze situatie te verbeteren, willen we bestaande voorzieningen in de haven uitbreiden om extra rustplaatsen voor vrachtwagenchauffeurs te realiseren die schoon en veilig zijn. Daarnaast moeten we deze plekken realiseren waar ze goed bereikbaar zijn voor vrachtwagens: in het havengebied en langs de randen van de stad, zodat vrachtwagens niet onnodig door de stad worden gestuurd.

Verdienvermogen van de toekomst

Een stevige visie voor de toekomstige economieën van Rotterdam is hard nodig. Iets waar we niet in 4 jaar, maar in de komende 40 jaar naartoe werken. We willen een stad zijn waar ondernemers floreren, innovatie de standaard is, met bruisende kerngebieden door de hele stad en een haven die wereldwijd bekendstaat als koploper in duurzame en slimme logistiek en bedrijvigheid. Daarnaast willen we koploper worden in klimaatadaptatie en toekomstbestendige stedenbouw.

Wat gaan we doen

Een duidelijk Rotterdams verhaal.

We brengen focus aan op de sectoren waarin Rotterdam wil uitblinken, namelijk kunstmatige intelligentie (AI), medtech en gezondheid, en de haven van de toekomst. Daarnaast zetten we ons in voor de ontwikkeling van een Rotterdamse AI zone. We verbinden bestaande initiatieven en werken aan één gezamenlijke strategie. Zo zetten we Rotterdam op de kaart. We doen waar we goed in zijn en laten zien hoe we dat kunnen versterken.

Rotterdamse AI-zone.

Rotterdam heeft wat nodig is om een voortrekkersrol te vervullen op het gebied van kunstmatige intelligentie (AI): een haven van wereldklasse, goede kennisinstellingen en een uitstekende internetinfrastructuur. Daarom bouwen wij voort op het initiatief voor een Rotterdamse AI-zone, waarin ondernemers en onderzoekers, op een fysieke locatie met de juiste soft- en hardware, kunnen samenwerken aan innovatieve toepassingen van AI. Daarnaast draagt de gemeente bij door handelsmissies te organiseren, juridische en financiële ondersteuning te bieden, en zelf de eerste klant te zijn voor veelbelovende, lokale innovaties.

Actie tegen netcongestie versterken.

Netcongestie mag de groei en verduurzaming van Rotterdam niet afremmen. Daarom sluit de gemeente zich aan bij het Bestuurlijk Akkoord Netcongestie en werken we samen met netbeheerders, Rijk en andere partners aan concrete oplossingen. We zetten in op slimme laadpleinen, buurtbatterijen, vraagsturing en lokale energieopslag, met snelle vergunningen en ruimte voor pilots. Daarbij benutten we waar mogelijk het OV-net van de RET als energiebuffer en onderzoeken we samen met ProRail de inzet van infrastructuur langs de Betuweroute en HSL voor netcapaciteit. Zo combineren we bewezen innovaties met Rotterdams maatwerk en maken we ruimte voor bedrijven en inwoners die willen verduurzamen. Rotterdam moet voorop lopen in de aanpak van netcongestie.

Innovatiehubs met M4H als centrum van innovatie.

Het M4H-gebied wordt een van de centra van Rotterdamse innovatie: hier komen onderwijs, bedrijven en ondernemerschap samen. Bereikbaarheid en levendigheid staan hierin centraal om dit tot een succes te brengen. Verder bouwen we aan de toekomstige hubs rond de nieuwe stations Van Nelle en Stadionpark met ieder hun eigen karakter.

Samenwerken aan de oplossingen van morgen.

Veel oplossingen voor de uitdagingen waar we de komende jaren voor staan - klimaatverandering, duurzaam bouwen en een toekomstbestendige economie, liggen in grote steden. Rotterdam wordt koploper op het gebied van toekomstbestendige stedenbouw. Daarom realiseren we een innovatiehub waar ambitieuze professionals met getalenteerde onderzoekers en studenten samenwerken aan de uitdagingen van de komende jaren, ambities worden gerealiseerd en het vele talent in onze stad wordt benut!

Steun de bedrijven van de toekomst.

Een nieuw bedrijf starten vergt lef, tijd en ruimte om te experimenteren. Broedplaatsen en innovatiehubs zoals de Hillevliet, Katoen en RDM op Heijplaat zijn daarbij onmisbaar. Hier krijgen startende ondernemers de kans om te groeien, samen te werken en iets nieuws op te bouwen. D66 wil dat de gemeente deze plekken actief ondersteunt. Dat betekent: een voorspelbare en constructieve houding, en waar mogelijk langere contracten voor de panden waarin deze broedplaatsen zich bevinden. Ondernemers hebben zekerheid nodig om te kunnen investeren in hun bedrijf, maar ook in de wijk. Want broedplaatsen brengen energie, kansen en verbinding. Niet alleen voor ondernemers, maar voor de hele buurt.

Voorkom criminele activiteiten.

Tegelijkertijd kijken we kritisch naar gevestigde bedrijven. Spaanse Polder biedt veel ruimte voor ondernemers, maar trekt ook bedrijven waar Rotterdam niet op zit te wachten. We gaan hier strenger handhaven op criminele activiteiten. Daarnaast gaat er een preventieve werking uit van een permanente aanwezigheid van gemeente en politie. Door hier een ondernemersloket te vestigen slaan we twee vliegen in één klap.

Een sterke lokale economie

Dat Rotterdam bekendstaat als stad van handel en ondernemen, hoef je ons geen twee keer te vertellen. We willen dat ondernemers vanuit alle markten in onze gemeente ruim baan krijgen om te kunnen doen wat zij het beste doen. Talenten ontwikkelen, kansen zien, deze benutten en heel simpel: ondernemen.

Met de haven en de universiteiten van Rotterdam en Delft om de hoek zijn we een gewilde stad. Dit moeten we vasthouden en benutten om bedrijven en ondernemers uit te nodigen om bij te dragen aan onze duurzame ambities. Een bruisende lokale economie geeft nu en in de toekomst voldoende werkgelegenheid en biedt kansen aan alle inwoners van Rotterdam. Want Rotterdam is meer dan alleen de poort van Europa. Het is een bruisende stad vol met talent, handen uit de mouwen en gelijke kansen die voor het oprapen liggen.

Wat gaan we doen

Meer ruimte voor ondernemers.

We verbeteren het lokale vestigingsklimaat door voorrang te geven aan Rotterdamse maakbedrijven, start-ups, scale-ups, en techbedrijven. We stellen die ruimtes beschikbaar aan mkb maakbedrijven, (tech)start-ups, scale-ups en andere bedrijven die gelinkt zijn aan samenwerkingen met TU Delft, Leiden, Erasmus Universiteit, hbo- en mbo-instellingen en natuurlijk de Rotterdamse haven.

De basis op orde voor ondernemers.

We zorgen voor locaties en ruimte met consequente stroomvoorziening en geven ondernemers en bedrijven op gezette locaties prioriteit voor het ontvangen van stroom. We zetten alles op alles om netcongestie aan te pakken, waar mogelijk te voorkomen, en de lasten hiervan zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast moet de Ondernemersbalie beter gepositioneerd worden als de vraagbaak voor ondernemers en werkgevers. De regeldruk moet omlaag en de dienstverlening omhoog. Gebruiksvriendelijkheid en duidelijkheid van regelingen en loketten voor ondernemers staat voorop.

Slim omgaan met leegstand van winkels en bedrijfsruimtes.

Leegstaande winkels en bedrijfsruimtes zijn een gemiste kans. Daarom starten we een actieplan om het voor ondernemers makkelijker te maken om tijdelijke invulling te geven aan leegstaande ruimtes, bijvoorbeeld met pop-up winkels of horecagelegenheden. Zo brengen we leven terug op plekken die anders langdurig ongebruikt blijven. We ontwikkelen een leegstandsregister waarin we de leegstaande winkels en bedrijfsruimtes registreren, inclusief de ruimtelijke functies die er mogelijk zijn.

Circulair MKB netwerk.

Om de ketens korter te maken in elke sector moeten Rotterdamse bedrijven elkaar vinden, en niet overstemd worden door de multinationals. Bedrijven, maar ook werkgevers en werknemers uit de regio moeten elkaar beter kunnen vinden. Daarom moet de gemeente bestaande netwerken ondersteunen en uitbreiden.

Rotterdam krijgt een ondernemersmakelaar.

De ondernemersmakelaar heeft als taak om Rotterdamse ondernemers te ondersteunen bij het vestigen op de perfecte plek binnen de gemeente. Dit gebeurt in samenwerking met de huidige Ondernemersbalie. De ondernemersmakelaar is bereikbaar, zichtbaar en handelt snel. Zij werkt door vraag/aanbod matching en in samenwerking met wijkraden en omgevingsmanagers. De ondernemersmakelaar heeft een overzicht van huisvestingsmogelijkheden in de gemeente en kan daarom snel een goede match vinden voor de behoefte van elke ondernemer.

Imago versterken van kansrijke winkelstraten en bestaande kernen.

Kenmerkende winkelstraten en wijken hebben in Rotterdam een sterke gebiedsidentiteit. Sommige straten en favoriete plekken kunnen wel een opfrisbeurt gebruiken. Denk aan de Kruiskade, de Crooswijkseweg, en rondom het Zuidplein. Dit moeten weer fijne, sociale, veilige verblijfsplekken worden.

Herstel stadsgezicht.

We willen investeren in herstel van het stadsgezicht en verloederde straten, slechte stoepen en de vergroening van de binnenstad en kernen. We kijken kritisch naar de invulling van de plinten zodat deze bijdragen aan sociale cohesie, levendigheid en veiligheid.

Lokale initiatieven.

We brengen de behoefte van buurten en wijken in kaart en stimuleren eigen initiatieven. Hiermee kunnen we kleine initiatieven, maar ook grote nieuwe projecten, vanuit de wijk laten plaatsvinden. Ook herintroduceren we de jaarlijkse Rotterdamse Straatprijs.

Behoudt de levendigheid van broedplaatsen.

Veel startende ondernemers beginnen op plekken waar later gebiedsontwikkeling gepland staat. D66 wil voorkomen dat deze waardevolle initiatieven verdwijnen zodra de eerste heipaal de grond in gaat. We geven daarom ruimte aan nieuwe vormen van gebiedsontwikkeling, zoals gebiedscoöperatie Keilekwartier. Daarbij faciliteert Rotterdam ten minste 10 broedplaatsen in verschillende delen van de stad: plekken waar werkgelegenheid, kennisdeling en innovatieve oplossingen voor sociale uitdagingen samenkomen, vanuit de kracht van bewoners, met minimale regeldruk. Daarbij kijken we ook naar de buitenkant: we gaan de verdozing van het landschap tegen en verdichten we bestaande gebieden zodat we slimmer omgaan met de schaarse ruimte.

Ruimte voor makers en cultuur.

We geven culturele ontwikkeling in opkomende gebieden de ruimte en passen regelgeving flexibel toe om horeca, creatieve broedplaatsen en lokale initiatieven mogelijk te maken. Zo zorgen we dat de pioniers die een buurt tot leven brengen ook een stem hebben in de toekomst ervan. Makers krijgen de kans hun passie en inspiratie door te geven aan de volgende generatie Rotterdammers. Op die manier blijft de stad ondernemend, verrassend en met haar kenmerkende rauwe randje: voor Rotterdammers, door Rotterdammers.

Rotterdams inkopen door de gemeente.

De gemeente Rotterdam heeft prachtige producten van eigen bodem, dus we kopen gewoon lokaal. Geen gedoe met spullen van ver, maar eerlijke waar van eigen bodem. Dat is pas duurzaam, en 100% Rotterdams.

Aanpak malafide uitzendbureau's.

Wij willen dat arbeidsmigranten in Rotterdam fatsoenlijk wonen en beschermd worden tegen uitbuiting. Met de komst van de wet voor aanpak misstanden bij uitzendbureaus en andere uitleners, is het verboden om zaken te doen met uitzendbureaus zonder toelating. Daar bouwen wij lokaal op voort: we werken actief samen met de Toelatende Instantie, stellen stevige woningeisen en voeren gerichte handhaving uit.

Wat vragen we van Rotterdammers

Je moet een ondernemer niet vertellen wat er moet gebeuren, dat bepaalt 'ie zelf wel. Het is wel aan de ondernemer om de kansen die worden gegeven te benutten en daarbij assertiviteit en ambitie te tonen. We verwachten ook goed werkgeverschap van onze ondernemers en de bereidheid om een stap extra te zetten voor de gemeente en haar bewoners.

Oplossingen voor grote uitdagingen zoals mobiliteit en netcongestie komen niet vanzelf, dus vragen we in de tussentijd ondernemers om met creativiteit en flexibiliteit om ook zelf met tijdelijke oplossingen te komen. Ga de samenwerking met elkaar aan en met ons, voor een bruisend en kloppend economisch hart in de stad Rotterdam.

Doe mee en maak Rotterdam!

Hoofdstuk 4

Nu investeren voor een groener Rotterdam

Verduurzaming draagt bij aan een fijnere stad.

Duurzaamheid maakt Rotterdam eerlijker, gezonder en toekomstbestendig. Goed geïsoleerde woningen zorgen voor lagere energierekeningen. In groene, koele straten is het prettig spelen voor kinderen. Het zorgt voor schonere lucht, veiliger water, minder hittestress, en ruimte voor natuur, midden in de stad. In een stad die ook in de circulaire toekomst een bruisende economie, industrie, en haven heeft. In 2030 heeft Rotterdam haar CO₂-uitstoot met 55 procent verminderd. De investeringen die we doen gaan in de toekomst zichzelf terugbetalen. En veel van de maatregelen hebben meerdere positieve effecten, ook op de luchtkwaliteit en biodiversiteit. Wij werken aan duurzaamheid, zodat duurzaamheid werkt voor de Rotterdammer.

- Verduurzamen is betaalbaar voor alle Rotterdammers.
- We maken Rotterdam een groenere stad.
- Rotterdam krijgt een schonere lucht en schoon water.
- We stimuleren de circulaire economie.

Betaalbaar verduurzamen

Geen Rotterdammer moet last hebben van een hoge energierekening, wanneer verduurzamen en isoleren goed is voor de portemonnee, het leefcomfort, en het klimaat. Er is al grootschalig geïnvesteerd in isolatiemaatregelen voor huiseigenaren en programma's om energiearmoede te bestrijden. Momenteel komen de meeste subsidies echter vooral bij woningeigenaren die isolatiemaatregelen zelf kunnen betalen en deze al willen uitvoeren. Tegelijkertijd blijft een comfortabel en goed geïsoleerd huis voor veel mensen een onbetaalbare luxe, en kunnen kleine VvE's nog steeds niet aan de slag met isolatiemaatregelen. Bovendien wachten veel bewoners op duidelijkheid over de aanleg van een warmtenet in hun wijk.

D66 Rotterdam streeft naar maximaal investeren in isoleren en verduurzamen, juist voor de mensen die dit het hardst nodig hebben en waar het grootste effect kan worden bereikt. Daarnaast wordt de steun uitgebreid aan kleine VvE's en stellen we strengere eisen aan de sociale woningbouw. Zo besparen we niet alleen euro's en CO₂-uitstoot, maar bereiden we ons ook voor op nieuwe verwarmingsmethoden, extremer weer, en de hogere energievraag.

In het kader van de energietransitie komen er veel Europese en landelijke gelden vrij. We lobbyen stevig om extra geld in Den Haag en Brussel. Dat is logisch gezien de grote kansen die Rotterdam biedt op het vlak van verduurzaming.

Wat gaan we doen

Energiearmoede bestrijden.

We blijven energiearmoede bestrijden. Omdat deze doelgroep de hoogste prioriteit krijgt, maken we hiervoor geld vrij. Tot en met 2027 is hiervoor financiering beschikbaar vanuit de Rijksoverheid. Indien dit niet gecontinueerd wordt, vult Rotterdam dit geld aan gedurende de rest van de collegeperiode.

Waterzijdig inregelen.

Radiatoren kunnen vaak vele malen efficiënter verwarmen door waterzijdig inregelen toe te passen. Per euro is dit een van de meest efficiënte maatregelen om minder gas te gebruiken en minder CO2 uit te stoten. Daarom gaan we door met het subsidiëren van waterzijdig inregelen, specifiek voor de doelgroep die het grootste risico loopt op energiearmoede.

Sociale woningbouw naar energielabel C.

Momenteel is de eis dat sociale woningbouw vóór 2028 energielabel D moet hebben. Wij gaan deze ambitie vergroten: de sociale woningbouw moet zich richten op een energielabel C. Hiervoor stelt de gemeente extra informatievoorziening en middelen beschikbaar. Daarmee daalt de energierekening en stijgt het woongenot van de Rotterdammers.

Effectief isoleren. We zetten breed in op isoleren.

De beschikbare subsidies worden ingezet om voor woningen in het lagere segment financiële drempels weg te nemen. In het hoog- en middensegment is de financiële drempel lager, daarom richten we onze informatie vooral op deze doelgroep.

Investeren in samenwerkingsverbanden en ze ondersteunen.

In Rotterdam zijn er talloze organisaties die willen verduurzamen, zoals VvE010, energiecoöperaties, warmtecoöperaties en energieloketten. Omdat deze partijen vaak te klein zijn om de verduurzaming alleen aan te pakken, krijgen zij extra ondersteuning in de vorm van kennis en financiële middelen. Deze samenwerkingsverbanden vormen daarmee een cruciale schakel in de verduurzaming van de stad.

Warmtenetten realiseren.

Warmtenetten zijn essentieel voor een duurzame energievoorziening in Rotterdam. We vergroten de ambities voor warmtenetten door in meer wijken te investeren en op geschikte plekken versneld aan te leggen. Hierbij sluiten we aan op de bestaande warmtestrategie en de huidige 'wanneer-kaart', met het oog op de geplande update in 2026. Door publiek geld te gebruiken, zorgen we dat de kosten voor bewoners beheersbaar blijven en dat zoveel mogelijk Rotterdammers profiteren van duurzame warmte.

Rotterdams groen

Om bestand te zijn tegen hitte, droogte en wateroverlast, moet er meer groen komen in Rotterdam. Bovendien draagt meer groen ook bij aan het mentale welzijn van de Rotterdammer, een schonere lucht, en de biodiversiteit in de stad. Door gebruik te maken van onze brede straten, singels en lanen, is er nog veel meer groen te realiseren. Daarnaast heeft elk stuk groen toegevoegde waarde, of het op de gevel zit, op het dak ligt, of een klein plantsoen voor de deur is. Daarom gaan we bestaand groen beschermen, de realisatie van nieuw groen bij het (ver)bouwen van wijken en gemeentelijke panden standaardiseren, en de Rotterdammer eigenaarschap geven over het groen in hun buurt.

Wat gaan we doen

120 hectare groen toevoegen.

In Rotterdam is de afgelopen jaren veel groen gerealiseerd, al bijna 40 hectare! Echter dit is niet genoeg. Rotterdam moet doorpakken en daarbij meer aandacht hebben voor de kwaliteit van de natuur. Daarom voegen we de komende periode 120 hectare groen toe. Wij willen natuur die bijdraagt aan biodiversiteit, een gezonde bodem en slimme bufferzones tussen drukke wegen en rustige plekken waar natuur de ruimte krijgt. Zo bouwen we aan een groener, gezonder en leefbaarder Rotterdam voor iedereen.

Singels terug.

Rotterdam heeft al enkele prachtige singels, maar we willen er meer realiseren. In andere steden is te zien hoe positief dit het leefklimaat kan beïnvloeden. Op basis van eerder onderzoek pakken we door en realiseren we tot 2030 drie nieuwe singels. Daarbij komt niet alleen het water terug, maar creëren we ook aantrekkelijke oevers en kades waar Rotterdammers kunnen recreëren en genieten van de stad.

De groene Rotterdammer.

In Rotterdam zijn steeds meer groenblauwe speelpleinen bij basisscholen. Hier wordt water opgevangen, hitte bestreden, en leren kinderen spelen in de natuur. De komende jaren gaan we dit verder uitbreiden door de subsidie hiervoor verder uit te breiden. We streven naar alleen nog maar groenblauwe schoolpleinen in 2040.

Radicale vergroening.

Er moet niet alleen genoeg groen zijn, maar het moet ook goed verdeeld zijn over de stad en de wijken. Elke straat moet meer bomen hebben dan parkeerplaatsen. Dit is goed voor de luchtkwaliteit en biodiversiteit, maar gaat ook hittestress tegen. Door klimaatverandering zijn er steeds meer warme dagen, waarbij de versteende stad veel harder opwarmt en langzamer afkoelt dan het groen buiten de stad. Een groene stad is een fijnere stad om te leven. We verankeren groen steviger in al onze (her)ontwikkelingsplannen door aan te sluiten bij de systematiek uit de landelijke 'Handreiking Groen in en om de stad'.

Nieuw Rotterdams bos.

Aan de Noordrand van Rotterdam gaan we groen – Bergse Bos, Vlinderstrik, Schieveense Polder, Wilgenplatsoen, en Overschie – met elkaar verbinden. Daarbij leggen we een broekbos aan in de Schieveense polder: dit is een typisch Europees bos dat goed bestand is tegen water en steeds minder voorkomt. Met omliggende gemeenten vormen we een gezamenlijke visie over de wijze waarop het groen rondom de stad beschermd blijft en niet ten koste gaat van woningbouw, kassen of bedrijventerreinen.

Daarnaast gaan we alle stadsprojecten afmaken, ook Mandelapark op Zuid en vergroening Westblaak en voegen we nieuw groen toe. Het grasveld naast het Afrikaanderplein wordt een volwaardig park. Verder stimuleren we het vervangen van kunstgras in tuinen door natuurlijk groen. Want kunstgras wordt niet alleen heel heet in de zon, maar leidt ook tot microplastic in het milieu.

Minder kunstlicht.

Kunstmatig stadslicht wordt zo veel mogelijk beperkt, omdat het dieren in de war brengt bij het vinden van voedsel, hun weg en hun natuurlijke ritme. Het terugdringen van lichtvervuiling draagt bij aan een gezonde stedelijke natuur én een duurzamere stad. Veiligheid is daarbij altijd een randvoorwaarde: op plekken waar kwetsbare groepen zich onveilig voelen, zorgen we voor slim en zorgvuldig geplaatst licht.

Betere biodiversiteit.

Rotterdam bungelt onderaan op het gebied van ecologisch kapitaal. Daarom gaan we dat de komende jaren verbeteren, zodat we in 2030 tot de meest biodiverse gemeenten van Nederland behoren. Dit doen we door ecologische verbindingen te realiseren of biotopen voor broedvogels te creëren. We gaan ook samen met Rotterdammers en de wijkraden nadenken over het bevorderen van de biodiversiteit in hun eigen wijk, bijvoorbeeld met vleermuiskasten, egelhuisjes en insectenhôtels.

Bescherming van natuur in volkstuinen.

Volkstuinen spelen een belangrijke rol op het gebied van biodiversiteit en koelte in de stad. Echter staan volkstuinverenigingen vaak op gemeentelijke grond met een tijdelijk contract. Bovendien kunnen er maar een beperkte hoeveelheid mensen van een volkstuin genieten. Daarnaast lopen volkstuinen het risico om bij afloop van het contract opgeheven te worden om plaats te maken voor nieuwbouw. Daarom pleiten wij ervoor om de groene functie van de volkstuinen te borgen. Volkstuinen mogen alleen opgeheven worden mits de gebiedsontwikkeling ervoor zorgt dat er evenveel oppervlakte kwalitatief groen terugkomt in de wijk, en dat deze natuur voor iedereen toegankelijk is.

Laat de natuur vaker los.

Om biodiversiteit meer kans te geven moet er soms juist minder gewerkt worden, waardoor de natuur zelf zijn gang kan gaan. Daarom verhogen we de ambities in de nieuwe uitvoeringsagenda Biodiversiteit. Daarnaast pleiten wij ervoor om meer plekken aan te wijzen waar er minder gesnoeid wordt. Dit bespaart ook nog eens geld op natuurbeheer. In Rotterdam houden we rekening met mens en natuur, zodat ook in het stedelijke groen soorten zoals de kleine karekiet weer kunnen zingen.

Groen de norm.

Steen overheerst het Rotterdamse straatbeeld en daar willen we verandering in aanbrengen. Bij nieuwe herinrichtingsplannen speelt groen een belangrijke rol. Bomen, gevelbegroeiing, perkjes en daktuinen spelen een centrale rol bij nieuwbouw. De laatste tegelrij laten we altijd vrij, zodat bewoners daar een geveltuintje kunnen aanleggen. Bij nieuwbouw gaat een verplichting gelden het dak in te zetten voor minimaal 2 van de functies 'groen', 'water' en 'energie' en VvE's worden gestimuleerd hetzelfde te doen.

Schone lucht en veilig water

De regio Rotterdam heeft de meest vervuilde lucht van Nederland, dit leidt onder meer tot chronische luchtwegproblematiek bij kinderen en een lagere levensverwachting bij volwassenen. Daarnaast is Rotterdam een echte waterstad, maar is veel van dit water niet geschikt om in te zwemmen. Wij werken aan een stad waar iedereen wel een openbare zwemplek in de buurt heeft en waar de luchtkwaliteit aanzienlijk is verbeterd. De komende jaren gaan we ons inzetten om de lucht én het water schoner te maken, zodat iedereen kan genieten van schone lucht en veilig water om buiten te recreëren, te leven, en te spelen.

Wat gaan we doen

Rotterdam, waterstad.

Rotterdam is gebouwd op water. De Rotte, de Maas, de Schie, de Kralingse Plas en de Bergse Plassen maken onze stad uniek. D66 wil dat Rotterdammers dit water beter kunnen beleven. Dat betekent meer ruimte om te varen, zwemmen, sporten en ontspannen. Kades en oevers richten we aantrekkelijker in, met plek om te wandelen, te flaneren en te genieten. We zetten in op schoner en toegankelijker water, zodat natuur, recreatie en stad elkaar versterken. Zo wordt water niet alleen iets waar je langs fietst, maar een levendig hart van de stad.

Zwemwater voor iedereen.

Er moeten meer plekken aangewezen worden als openbare zwemplekken, zoals in de Rijnhaven. Denk bijvoorbeeld aan de Maas en natuurlijk aan de naamgever van onze stad, de Rotte. Hiervoor moet de waterkwaliteit beter bewaakt worden, scheidslijnen uitgezet tussen vaar- en zwemwater, en moeten er meer natuurinclusieve oevers gerealiseerd worden.

De Maas als rechtspersoon.

De meeste vervuiling van de oceaan komt vanuit de rivieren, daarom is het schoonhouden van de rivieren direct ook belangrijk voor onze zee en de oceaan. Bovendien is de Maas van recreatief, cultureel en economisch belang voor onze stad. Wij sluiten ons aan bij het initiatief om de Maas te beschermen door het de status van rechtspersoon te geven. Waar een groep menselijke voogden, het woord voor de Maas voeren om haar belangen te vertegenwoordigen.

Duurzaam cruisebeleid.

Het gebruiken van walstroom door cruiseschepen is een belangrijke stap om de uitstoot terug te dringen. Maar dit is slechts een eerste stap, want uitstoot van de schepen heeft nog steeds grote impact op de luchtkwaliteit in Rotterdam. Deze impact moet regelmatig geëvalueerd worden en de milieueisen worden elke vijf jaar aangescherpt. Voor de inzet van elektrische sleepers moet zo snel mogelijk met een pilot gestart worden, daarmee bevorderen we de schone lucht voor bewoners langs de route. Daarnaast beperken we het aantal aanmeerplaatsen.

Enkel elektrische binnenvaart cruiseschepen.

In een stad waarin bedrijfswagens elektrisch moeten zijn in 2030, past het niet om vervuilende cruiseschepen meerdere keren per week het centrum van de stad binnen te laten varen. Bovendien heeft de scheepvaart historische, economische en culturele betekenis voor de stad. Daarom ontwikkelen we samen met de sector een toekomst voor cruiseschepen die aansluit bij de ambitie om de luchtkwaliteit in Rotterdam te verbeteren. Wij eisen dat cruiseschepen daarom elektrische binnenvaart in 2030 realiseren, of dat nou met eigen kracht, of stuw- en sleepboten is. Schepen die dit niet kunnen, moeten kunnen aanmeren bij Hoek van Holland haven. Passagiers kunnen hier de metro naar de stad pakken.

Wateroverlast bestrijden door meer wateropvang.

Geen enkele Rotterdammer zit te wachten op een overspoelde wc door wateroverlast. Overtollig regenwater moet beter opgevangen worden, zodat het kan worden hergebruikt in tijden van droogte. Met de hoge mate van bestrating wordt water nu niet goed geleid in de stad. Er moet meer plek zijn waar water de grond in kan trekken, dit is ook nog eens goed tegen langere droogtes, en voorkomt drijvende drollen in je badkamer. Daarnaast stimuleren we het plaatsen van regentonnen door Rotterdammers. Als bestrating op parkeerplekken wordt vervangen is dit standaard door groen- en waterdoorlatende bestrating. Daarnaast maken we meer voetpaden onverhard. Dit is niet alleen goed om regenwater door te laten, maar gaat ook hittestress tegen.

Uitbreiding zero-emissie zone.

De zero-emissiezone heeft een grote positieve impact op de luchtkwaliteit van de stad, daarom moet deze zo veel mogelijk worden uitgebreid.

Verantwoord stoken.

Fijnstof door houtstook kan, vooral op windstille dagen, de luchtkwaliteit in de stad ernstig aantasten. Daarom stellen we strengere en duidelijkere regels op. Concreet nemen we in de APV op dat houtstook verboden is wanneer de Stookwijzer code rood aangeeft. Daarnaast stellen we onderhoudseisen voor bestaande houtkachels, zodat deze veiliger en schoner branden. Op deze manier beschermen we de gezondheid van Rotterdammers en verbeteren we de luchtkwaliteit in de stad.

Circulaire economie

Rotterdam wordt circulair, zodat we niet langer afhankelijk zijn van onbetrouwbare regimes elders in de wereld. Het is tijd om de ketens te verkorten zodat Rotterdamse bedrijven elkaar vinden en stimuleren. De gemeente speelt hierin een rol door een stip op de horizon te zetten en bedrijven de juiste richting te geven door koplopers te stimuleren en lokale ondernemers met elkaar in contact brengen. De komende jaren kan de Rotterdamse circulaire economie volwassen worden en opschalen. Zo blijft Rotterdam economisch toekomstbestendig en strategisch autonoom, zonder te betuttelen.

Wat gaan we doen

Circulaire koploper.

Rotterdam kiest voor leiderschap in circulariteit. Dit versterkt de leefkwaliteit van inwoners, biedt kansen voor bedrijven en draagt bij aan een toekomstbestendige stad. Bij alle aanbestedingen sturen we daarom gericht op maatschappelijke meerwaarde en is in 2030 minimaal 40% van alle gemeentelijke aanbestedingen circulair.

Het Nieuwe Nassen.

Ook het voedselsysteem moet een transitie maken richting een circulaire keten. De Regio Rotterdam is rijk aan initiatieven die de voedseltransitie op de kaart willen zetten en volop innoveren om de boel op gang te krijgen, waaronder het Nieuwe Nassen. De gemeente stimuleert deze rauwdouwers en brengt producenten, collectieven en afnemers met elkaar in verbinding. Daarnaast geeft Rotterdam het goede voorbeeld, door op gemeentelijke evenementen bijvoorbeeld enkel natuurinclusieve producten uit de regio te serveren.

Beter reclamebeleid.

De gemeente bepaalt waar reclame voor wordt gemaakt. De komende jaren bouwen we niet-duurzame reclameuitingen af. Fossiele reclames hebben in 2030 geen plek meer in Rotterdam en ook reclames voor eten dat schadelijk is voor mens en planeet, zoals fastfood en overmatige vleesconsumptie worden afgebouwd en hebben in 2030 geen plek meer in Rotterdam.

Blijdorp als natuureducatie punt.

Diergaarde Blijdorp ontwikkelt zich van een traditionele dierentuin naar een centrum voor natuurbehoud en natuureducatie. Blijdorp wordt een plek waar kinderen leren over de natuurlijke leefomgeving van dieren en inzicht krijgen in de uitdagingen die natuur en klimaatverandering met zich meebrengen. Zo ontdekken ze wat nodig is om natuur te behouden en dieren te beschermen. Elke Rotterdamse basisschoolleerling moet minimaal één keer Blijdorp bezoeken, zodat alle kinderen deze waardevolle kennis en beleving van dichtbij meemaken.

Energie en participatie

Rotterdam zit letterlijk en figuurlijk vol met energie. Zo zijn er veel Rotterdammers die een energiecoöperatie willen opzetten, mee willen denken over de duurzaamheidsvraagstukken van de stad, en hun eigen wijk willen vergroenen, verbinden, en verduurzamen. Tegelijkertijd zit ons elektriciteitsnet vol en moeten er keuzes gemaakt worden voor energieopwekking en verdeling. Wij zien een stad met een slim net, lokale opwekking door energiecoöperaties voor en door buurtbewoners, waar prioriteiten collectief gesteld worden.

Wat gaan we doen

Opwek voor Rotterdammers.

Wind en zon op land kunnen helpen in het energievraagstuk van de gemeente. Echter, plaatsing in of rondom kwetsbare natuurgebieden moet zo veel mogelijk worden vermeden. Als dit onvermijdelijk is, moet natuur worden gecompenseerd. Ook moeten lokale bewoners betrokken en deels eigenaar worden van de energie die in hun achtertuin wordt opgewekt.

Eigen energie voor Rotterdammers.

Rotterdammers die een energiecoöperatie willen oprichten, krijgen gerichtere steun en betere informatievoorziening. Dit helpt het net, de betrokkenheid en saamhorigheid van Rotterdammers, en de bestrijding van energiearmoede.

Bewonersinitiatieven steunen.

Veel Rotterdammers zijn al bezig met circulaire of duurzame initiatieven, zoals repair cafés, een kledingruil, of voedseltuinen. Deze initiatieven kunnen op meer steun van de gemeente rekenen en we verminderen de bureaucratie.

Wat vragen we van Rotterdammers

Duurzaamheid is een gezamenlijke inspanning van Rotterdam en de Rotterdammers. Van bewoners die kiezen voor isolatie of een groen dak, van ondernemers die circulair gaan werken en van initiatieven in de wijk die de handen ineenslaan voor een schonere, sterkere stad. Plant bomen, bloemen of leg een geveltuintje aan. Draag bij aan een groener Rotterdam. Steun duurzame initiatieven door ondernemers te belonen, ondernemers die inzetten op duurzame praktijken en producten. We vragen van elke Rotterdammer om mee te denken, mee te doen en de keuzes van vandaag te maken met het oog op morgen.

Hoofdstuk 5

Van toonaangevende kunst overdag tot een bruisend nachtleven

Een stad die altijd leeft

Rotterdam bruist van energie, creativiteit en ondernemerschap en is op cultureel gebied een voorbeeldstad. D66 wil een stad waar kunst en cultuur, horeca, evenementen, toerisme en het nachtleven bruisen. We waarderen de dynamiek van onze stad en gaan die kracht verder versterken. Samen zorgen we ervoor dat Rotterdam blijft sprankelen, inspireren en verbinden.

- Rotterdam krijgt een levendige stad voor iedereen overdag en 's nachts.
- We gaan vijf pleinen aanpakken zodat ze leuker zijn om te komen.
- We maken meer geld vrij voor kunst en cultuur.
- Rotterdam blijft dé architectuurstad van Nederland.
- We stimuleren toerisme, zonder overlast.

Nachtcultuur en horeca

Als voortzetting van het huidige beleid blijven wij onze nachtcultuur koesteren en verder uitbouwen. Het uitgaansleven is een plek voor ontspanning, maar ook voor creativiteit, verbinding en cultuur. We blijven ons inzetten voor het creëren van ruimte voor horeca, festivals in parken en diverse evenementen. Door samenwerking, innovatie en de juiste ambitie laten we Rotterdam floreren als een stad die 24/7 leeft, met voor elk wat wils. Met een sterker uitgaansleven bieden we de nieuwe generatie in Rotterdam wat ze anders in Amsterdam gaan zoeken.

Wat gaan we doen

Nachtcultuur versterken en verbreden.

We gaan de stichting N8w8 blijvend ondersteunen. Daarbij nemen we de aanbevelingen van deze stichting ter harte om nachtcultuur te blijven versterken. We stimuleren diversiteit en inclusie en bevorderen LHBTIQA+ vriendelijke programmering en -locaties. Daarnaast maken we nieuw budget beschikbaar voor ontwikkeling van experimentele nachtlocaties, want nachtcultuur is belangrijke cultuur.

Minder auto's, meer terrassen.

Wanneer we straten aanpakken, maken we bewust meer ruimte voor bewoners en ondernemers. Zo ontstaan er meer gezellige terrassen met kleurrijke plantenbakken of groen en verdwijnt de auto wat vaker uit het straatbeeld. Zo creëren we fijne, schone en rustigere plekken waar bewoners met plezier samenkomen. Dat is onze visie op een levendige en gastvrije stad.

Horeca is veiligheid.

In de afgelopen jaren is uitgebreid gesproken met horecaondernemers. Zij benadrukken dat horeca een positieve bijdrage levert aan de veiligheid in de stad. Zoals ook bij hoofdstuk veiligheid wordt gesteld: mensen voelen zich veiliger in levendige straten met sociale controle dan in verlaten, stille gebieden. Horecagelegenheden dragen bij aan die levendigheid en vervullen daarmee ook een belangrijke veiligheidsfunctie.

Jouw alineatekst

Levendig Schouwburgplein.

Het huidige Schouwburgplein functioneert niet. Het nodigt niet uit, is niet gezellig en wordt daarmee te weinig gebruikt. Zo'n centraal gelegen plein verdient een betere uitstraling, functie en rol in de stad.

Het 5-pleinenplan.

Rotterdam snakt naar aantrekkelijke, levendige pleinen die uitnodigen tot verblijf, ontmoeting en recreatie. Daarom komen we met 5-pleinenplan, met als doel vijf belangrijke stadspleinen te transformeren tot levendige en toegankelijke plekken met een sterke sociale en publieke functie.

Zo willen we het **Heemraadsplein** optimaliseren voor uiteenlopende gebruikers: van omwonenden tot horecabezoekers en mensen die recreëren aan de kade. Rondom **Schouwburgplein** pleiten we voor een autovrije Aert van Nesstraat, zodat het plein beter kan aansluiten op de binnenstad en meer ruimte biedt aan voetgangers en fietsers. Het **Oostplein**, nu nog vooral een druk verkeersknooppunt, heeft historisch gezien altijd een pleinfunctie gehad. Die kwaliteit willen we terugbrengen, door het plein opnieuw in te richten met meer groen, verblijfskwaliteit en minder doorgaand verkeer. Ook het **Tiendplein**, dat nu nog weinig uitnodigt tot verblijf, maar waar de horeca duidelijk in opkomst is, biedt kansen om daar een echte buurtplek te creëren. Tot slot zien we op het **Noordplein** onbenutte potentie. Door het groener en voetgangervriendelijker te maken en de entree logischer te organiseren, kan ook dit plein veel meer betekenis krijgen voor bewoners en bezoekers. Zo maken we niet alleen een publieke ruimte die functioneel is, maar ook prettig, uitnodigend en veilig.

Langer stappen zonder gedoe.

We realiseren een budget voor rentevrije leningen, een revolverend fonds voor horecaondernemers om hun zaak te isoleren. Hiermee kunnen ondernemers rentevrij geld lenen om te investeren in het geluidsdicht en toekomstbestendig maken van hun locatie. Hiermee wordt bijgedragen aan de randvoorwaarden voor het uitbreiden van het aantal nachthorecavergunningen.

Spreiding van nachtcultuur.

Rotterdam Centrum bruist, maar elders in de stad: Oost, West, en op Zuid is er te weinig te beleven. Door dit aan te pakken wordt het uitgaan in Rotterdam nog levendiger, bijvoorbeeld door meer kleinschalige initiatieven een kans te geven. Daarnaast neemt de drukte in het centrum af doordat mensen beter gespreid worden. Ten slotte zorgt het ervoor dat de stad veiliger wordt. Mensen die in het donker naar huis reizen kunnen eenvoudig van plek naar plek lopen of fietsen waarmee het gevaar van straatintimidatie afneemt. We spreiden de nachthorecavergunningen over de stad en we maken deze vergunningen beter toegankelijk voor vernieuwende concepten.

Rotterdam: 24 uur levendigheid

We zien ook dat het uitgaansleven verandert. Jongeren willen niet alleen in het weekend midden in de nacht op stap. De behoefte aan toffe evenementen, goede muziek en creatieve plekken speelt ook overdag in het weekend en 's avonds doordeweeks. Rotterdam loopt daarin nog te vaak achter de feiten aan. We moeten niet alleen het nachtleven faciliteren, maar het hele etmaal benutten. Hiervoor hebben we 10 plannen.

Wat gaan we doen

Een permanent festivalterrein.

Denk bijvoorbeeld aan de NDSM-werf in Amsterdam. Dit geeft duidelijkheid voor bewoners en ruimte aan creatieve initiatieven. Geen eindeloos gesteggel over geluid of bestemmingsplannen, maar een plek waar de levendigheid z'n gang kan gaan.

Een Rotterdamse popzaal.

Rotterdam mist een plek waar je op donderdagavond naar een band kunt, zonder dat het meteen Ahoy of De Doelen is. Wat D66 betreft is het tijd voor een volwaardige popzaal in onze stad.

Van kelder naar nachtclub.

Cinerama is een icoon op de Westblaak. Het historische complex is van grote waarde voor de cultuur in onze stad. De bioscoop is er niet alleen voor film liefhebbers, maar wordt door veel buurtbewoners gezien als ontmoetingsplek. Het is een community met een sterk sociaal karakter en biedt kansen voor meer levendigheid. Overdag en 's avonds kunnen bezoekers genieten van de vele films in het theater. Later op de avond en in de nacht heeft deze locatie nog veel ongebruikte potentie. Veel Rotterdammers kunnen zich nog herinneren dat discotheek Quasimodo hier tot 2001 was gevestigd. Deze club stond bij inwoners bekend om zijn levendige sfeer en muziekprogramma's. Het is tijd om het nachtleven terug te brengen naar deze locatie. De kelder ligt nu veel te lang stil. Deze ruimte schreeuwt om een nieuwe functie.

Drie nieuwe horecastraten.

Horeca speelt een sleutelrol in een levendige stad. Het is waar mensen elkaar ontmoeten, het leven vieren en belangrijk: ontspannen. In Rotterdam is er ruimte voor groei, zeker buiten de bestaande hotspots. Wat D66 betreft investeren we in drie nieuwe horecastraten verspreid over de stad, zodat meer wijken kunnen profiteren van levendigheid, werkgelegenheid en culturele gezelligheid.

Een volwaardige queer scene.

Rotterdam heeft als diverse stad een levendige queer scene nodig waar iedereen zich thuis voelt, maar de sluiting van de laatste gay sauna en het ontbreken van een lesbische bar laten een duidelijke leegte zien. D66 wil dat de gemeente LHBTQIA+ ondernemers ondersteunt bij het opzetten van inclusieve ontmoetingsplekken die sociale veiligheid, welzijn en zichtbaarheid bevorderen. Deze locaties moeten ruimte bieden aan alle groepen binnen de gemeenschap en bijdragen aan een bruisend, toekomstbestendig uitgaansleven. Zo versterken we Rotterdam als stad waar diversiteit en inclusie vanzelfsprekend zijn.

Feesten in de haven.

Het havengebied leent zich uitstekend als evenementenlocatie. Met uitgestrekte kades en grote loodsen is er genoeg ruimte voor grootschalige evenementen, zoals festivals, concerten en raves. Cultuur in de haven zal de band die Rotterdammers met het gebied hebben versterken en draagt positief bij aan de bedrijvigheid. Meer levendigheid zal een boost geven aan het vestigingsklimaat en biedt evenementenorganisatoren extra kansen.

Van levenloos naar levendig.

Van levenloos naar levendig. In Rotterdam staan veel gebouwen tijdelijk of gedeeltelijk leeg. Woonhuizen, winkels, kantoren, parkeergarages en bedrijfsruimtes verliezen hun functie, terwijl de stad juist snakt naar plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, vieren en creëren. Leegstand drukt op de leefbaarheid van buurten en wijken, maar biedt tegelijk kansen. Naar voorbeeld van de andere G4-steden stellen we daarom een leegstandsverordening in, zodat we actiever kunnen handhaven op leegstand. Bijvoorbeeld door eigenaren te verplichten om leegstand te melden of door ze te dwingen tot ingebruikname als een pand te lang leeg blijft.

Schrap het alcoholverbod.

Het alcoholverbod dat tot vandaag de dag geldt in delen van de stad, blijkt in de praktijk een té bot instrument. Het maakt geen onderscheid tussen overlastgevende situaties en onschuldige gezelligheid. Studenten die na hun tentamens met een biertje in het park zitten, gezinnen die bij een picknick een glas wijn inschenken of vrienden die op een zomeravond langs de kade zitten, worden in de wet op dezelfde manier behandeld als mensen die écht voor problemen zorgen. Dat is oneerlijk en past niet bij de vrije stad die D66 voor ogen heeft.

Rauwe Rotterdamse nachtclub.

Rotterdam is een stad van lef, diversiteit en innovatie. Overdag laten we dat zien met onze architectuur, festivals en onze kunst. Maar 's nachts blijven we achter. Het Rotterdamse nachtleven mist de iconische, vooruitstrevende plek die hoort bij een metropool van onze omvang.

Makers

Rotterdam wordt een stad waar kunst en cultuur voor iedereen beschikbaar en bereikbaar zijn. Waar in de stad als geheel en in de wijken kunst en cultuur kan worden beleefd. Waar creativiteit, dialoog en maatschappelijke betrokkenheid centraal staan. Wij zien kunst en cultuur als een aanvulling op het stadsleven, sterker nog: als een fundamenteel onderdeel van het Rotterdamse DNA dat bijdraagt aan de levenskwaliteit, economische veerkracht en sociale cohesie van onze stad.

Wat gaan we doen

Meer budget kunst en cultuur.

We stellen 4 procent van de gemeentebegroting beschikbaar voor kunst en cultuur, omdat het aantoonbaar economische meerwaarde heeft. Oormerk in de cultuurnota 20 procent van de in- en uitstroom voor nieuwe makers zodat voldoende nieuwe kunstenaars kunnen instromen en mid-careers duurzaam kunnen doorbouwen aan hun praktijk. Voor instellingen met een (boven)stedelijke functie, zoals Theater Rotterdam en Museum Boijmans, wordt een apart kader ontwikkeld met een andere subsidietermijn. Daarmee geven we erkenning voor de belangrijke rol die deze instellingen vervullen.

Talent.

Meer ruimte voor (nieuwe) makers, waarbij ook (financiële) ondersteuning beter geregeld wordt. De aanwezigheid van kunstenaars geeft een positieve impuls aan de levendigheid en leefbaarheid van een woonomgeving; ondersteuning van de SKAR en het Groot Atelier Weekend (GRAW) is daarbij onontbeerlijk. PitcherPerfect biedt nieuwe makers de mogelijkheid zich voor een avond aan te melden, waarbij zij een korte presentatie over hun project geven (pitch). Dit moet behouden blijven omdat het kansen biedt voor innovatieve projecten en nieuwe makers. Bij deze regeling moet er meer aandacht zijn voor kleine initiatieven.

Fair pay, governance, en inclusie.

D66 eist van culturele instellingen die subsidie ontvangen uit de Rotterdamse Basisinfrastructuur/cultuurnota dat zij zich houden aan de codes voor Cultural Governance, Fair Pay, en Diversiteit en Inclusie.

Advisering.

Zorg bij de advisering over subsidies voor een gedegen proces en mogelijkheid tot inspraak van makers en instellingen tijdens de advisering. Langdurig opgezette commissies die het veld langer volgen en evalueren, zijn beter ingebed in het Rotterdamse veld dan de huidige ad-hoccommissies.

Samenhang met andere beleidsterreinen.

Vanwege het verdienmodel van kunst en cultuur op andere beleidsterreinen (zoals welzijn) moet bij die beleidsterreinen kunst en cultuur meer betrokken worden. Zowel bestuurlijk als ambtelijk dient derhalve een meer integrale afweging plaats te vinden. Bevorder samenwerking van maatschappelijke en culturele organisaties zoals SOL en Cultuur Concreet.

Ruimte

Rotterdam is dé architectuurstad van Nederland, bekend om haar lef, vernieuwingsdrang en uitgesproken gebouwen. Die traditie willen we voortzetten én versterken. Daarnaast biedt de buitenruimte ook veel kansen voor kunstenaars en cultuur. We stellen ruimte en middelen beschikbaar om door de hele stad van kunst te genieten.

Wat gaan we doen

Rotterdam als architectuurstad met behoud van ons DNA.

We blijven ruimte maken voor experiment, voor jonge architecten en voor vernieuwende woonvormen. Kwaliteit staat daarbij voorop: niet alleen in vormgeving, maar ook in duurzaamheid, materiaalgebruik en leefbaarheid. Architectuur is in Rotterdam geen bijzaak, maar een essentieel onderdeel van de identiteit van de stad.

Terugkeer van de percentageregeling.

We herstellen de 1%-regeling bij nieuwbouwprojecten. Waarbij een vast percentage van het budget wordt besteed aan kunst. Het kan daarbij gaan om kunst in de openbare ruimte maar ook om materiële voorzieningen in kader van cultuur. Hiermee maken we Rotterdam aantrekkelijker voor bezoekers, daarom financieren we dit uit de opbrengsten van de toeristenbelasting.

Beschikbare gebouwen.

Rotterdam stopt met het afstoten van vastgoed zolang er een groeiend tekort is aan ruimte voor kunstenaars en culturele instellingen. Bij nieuwbouwprojecten wordt ook ruimte gereserveerd voor makers en culturele initiatieven. Alleen dan kunnen we plek blijven bieden aan deze onmisbare spelers in de stad en dragen we bij aan de spreiding door Rotterdam. In dat kader willen we onderzoek naar mogelijkheden van een leegstandstax ten behoeve van de makers en andere cultuuraanbieders. We kijken ook naar de mogelijkheid om leegstaande (kantoor)panden (tijdelijk) te gebruiken voor nachtcultuur. We vormen de parkeergarage van de voormalige V&D om naar urban culture locatie.

Cultuur in wijken.

Het huidige beleid om bewoners in de wijken te stimuleren om te genieten, dan wel deel te nemen dient te worden voortgezet. Kunst en cultuur zijn de basis! De beschikbaarheid van accommodatie is daarbij onontbeerlijk. Geef cultuur concreet meer ruimte om initiatieven in de wijk te ontplooiën, zo maken we van Club Blu in Prins Alexander een cultuurhub.

Vernieuwing cultuurbeleving

Sinds de opheffing van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur in 2022 is ingezet op een inclusievere cultuurtransitie. Cultuur, sport en stadsontwikkeling gaan steeds vaker hand-in-hand, dat moeten we ruimte bieden en versterken.

Wat gaan we doen

KCR, Cultuur Concreet, SKAR.

We willen het belang van infrastructuur intermediaire instellingen (KCR, Cultuur Concreet en SKAR) behouden voor de stad, onderlinge samenwerking verder uitbouwen en deze legitimeren vanuit eigen rol en positie. Het budget van deze organisaties behouden en kenniscentrum van KCR uitbouwen ten behoeve van cultuuronderwijs.

Hiphop en jeugd.

We ondersteunen het belang van jongeren en cultuur door onder andere te streven naar samenwerking tussen de verschillende HipHop makers en facilitators in Rotterdam Zuid. Nu het HipHopHuis verhuist naar de Witte de Withstraat is er op Zuid een kans steviger samen te werken tussen partners (zoals Theater Zuidplein) en de scene zelf. De HipHop scene moet (mede)eigenaar zijn in nieuwe initiatieven.

Cultuur is meerdimensionaal.

We investeren in een domein overschrijdend Culture Capital Rotterdam waar stadsontwikkeling, welzijn, sport en cultuur samen plekken creëren waar hiphop, street sports en street art samen worden gebracht. We stimuleren de ontwikkeling van een Rotterdams cultuurpodium in Rotterdam Zuid: een plek van betekenis, kwaliteit en trots, gedragen door de gemeenschap.

Investeren in de toekomst.

The Culture is geworteld in hiphop en actief in muziek, dans, mode en gemeenschapsvorming. Ondanks haar maatschappelijke waarde ontvangt deze gemeenschap slechts 4% van het cultuurbudget. Er is noodzaak voor structurele erkenning. Daarom gaan we dit bedrag verdubbelen. Door een vast percentage van het budget te reserveren en de gemeenschap zeggenschap te geven over toekenning en verantwoording, kan Rotterdam bouwen aan een vernieuwend, inclusief en toekomstbestendig cultuurbeleid.

Evenementen

Evenementen zijn een krachtig middel voor sociale verbinding, economische groei en culturele vernieuwing. We blijven investeren in een dynamische en duurzame evenementenindustrie, waar organisatoren de ruimte krijgen om te groeien en waar evenementen bijdragen aan de groene en inclusieve toekomst van de stad. Door maatwerk, samenwerking en innovatie kunnen we de evenementenstad Rotterdam laten bloeien en bruisen, 365 dagen per jaar. Organisaties als Rotterdam Festival zijn daarbij een belangrijke motor.

Wat gaan we doen

Een kader voor evenementenweken.

Hierin wordt ruimte geboden om te experimenteren met regelvrije zones. Tegelijkertijd zorgen we dat (in aanloop naar en) tijdens evenementenweken wijkraden actief betrokken worden, zodat de buurt kan bruisen. Daarnaast gaat de gemeente meer faciliteren bij evenementen, bijvoorbeeld door het afzetten van wegen.

Festivals in parken.

We blijven ons sterk maken voor festivals in parken, want die zijn niet alleen geliefd maar vaak ook helemaal uitverkocht. Feesten op steeds warmer wordend asfalt of aan de rand van de stad voelt gewoon minder gezellig en ver weg. Natuurlijk zorgen we ervoor dat de parken voldoende rust krijgen, maar een verbod op festivals in parken past niet bij onze visie van een levendige, toegankelijke en plezierige stad voor iedereen.

Meer ruimte voor evenementen.

We willen niet minder maar meer evenementenlocaties en kijken daarbij naar alle plekken die (tijdelijk) in de stad vrijkomen. Daarnaast verminderen we de regeldruk om ruimte te geven aan innovatie en experimenten. Hiervoor stimuleren we ook de samenwerking over de betrokken afdelingen van de gemeente heen en versterken de communicatie naar organisatoren en omwonenden. De uitagenda Rotterdam is daarbij onontbeerlijk. We verlengen de opbouwperiode voor evenementen van 10 dagen naar 14 dagen.

Evenementen toegankelijk voor alle Rotterdammers.

Daarom zorgen we dat zo veel mogelijk evenementen ook met de Rotterdampas bezocht kunnen worden, zodat juist gezinnen met een kleinere beurs, jongeren en ouderen volop mee kunnen doen en genieten van het culturele en sociale aanbod in onze stad.

Toerisme

Toerisme in Rotterdam doen we slimmer, duurzamer en inclusiever, zodat de stad haar rauwe randje behoudt, de lokale economie groeit en de leefbaarheid van de stad van de Rotterdammer behouden blijft. Wij willen met toerisme een slim, duurzaam en inclusief beleid voor Rotterdam. Door samen te werken met aanbieders van reizen, ondernemers, en omliggende gemeenten zorgen we ervoor dat Rotterdam een fijne stad blijft voor haar inwoners en aantrekkelijk en toegankelijk blijft voor bezoekers.

Wat gaan we doen

Stimuleren van kwaliteitstoerisme.

We richten het toeristisch beleid op bezoekers die bijdragen aan de lokale economie en cultuur, zoals, maar niet uitputtend, culturele toeristen en congresgangers. Voorzieningen voor toeristen moeten ook bewoners ten goede komen. Daarbij zetten we in op duurzaamheid en leefbaarheid voor de omgeving. Daarom werken we samen met lokale bedrijven om toeristische producten en diensten te ontwikkelen die de stad op een positieve manier promoten en waarvan de opbrengsten lokale ondernemers ten goede komen. Daarnaast stimuleren we samen met citymarketing toeristische activiteiten naast de traditionele hotspots om drukte te verminderen en andere wijken mee te laten profiteren van toerisme.

Bruisen van kwaliteit. Rotterdam blijft leefbaar voor Rotterdammers, daarom investeren we in de kwaliteit van een bruisende stad. Bijvoorbeeld door vakantieverhuur te reguleren en het stellen van grenzen aan het aantal toeristische accommodaties. We moeten meer oog hebben voor de impact van toerisme voor omwonenden, bijvoorbeeld wat betreft geluid, afval, en parkeerproblemen. Voordat toeristische trekpleisters de mogelijkheid krijgen om uit te breiden moet er aangegeven worden hoe deze zaken worden aangepakt. Ook stimuleren we duurzaam vervoer, zoals OV, deelmobiliteit en voldoende goede fietsenstallingen, om al het moois van onze stad te bezoeken.

Toeristenbelasting.

Toeristen komen naar Rotterdam voor de architectuur, sfeer én het culturele aanbod. Daarom moet 20 procent van de toeristenbelasting ten goede komen aan de culturele sector. Eventuele verhoging behoort tot de mogelijkheden. Door deze opbrengsten toe te voegen aan de cultuurbegroting, investeren we in musea, theaters, evenementen en kunst in de openbare ruimte. Zo versterken we het culturele klimaat voor bezoekers én Rotterdammers.

We verhogen de logiesbelasting van 6.5% naar 7.0%. Voor particuliere of bedrijfsmatige verhuur van woningen, zoals vakantieverhuur, Bed & Breakfast en Short Stay, hanteren we een toeristenbelasting van 10% van de omzet uit overnachtingen. Cruisebelasting verdubbelt van €5,90 per bezoeker per nacht naar €11,80 - en blijft daarmee onder Amsterdam. Zo dragen toeristen bij aan het behouden en versterken van al het moois dat de stad te bieden heeft.

Wat vragen we van Rotterdammers

Rotterdam is een bruisende stad met een internationale uitstraling die gewaardeerd wordt om haar rauwe rand. Deze stad is mede door initiatieven van bewoners en ondernemers groot geworden. Pik regelmatig een voorstelling mee, bezoek een terras, of geniet van culturele evenementen. Heb je creatieve plannen? Laat het ons weten. Samen maken we het waar.

Hoofdstuk 6

Veiligheid als fundament van onze vrijheid en openheid

Een stad die beschermt

Rotterdam moet een stad zijn waarin mensen zich veilig voelen, zonder geweld, intimidatie en criminaliteit. Veiligheid is het fundament van de open en vrije samenleving. Het toenemende aantal explosies vormt een groot probleem. Daarom investeren we in preventie, handhaving in de wijk en maken we Rotterdammers medeverantwoordelijk voor de veiligheid. Extra maatregelen moeten ten dienste staan van de veiligheid. We zijn kritisch op ineffectief beleid en onnodige inperkingen van de persoonlijke levenssfeer.

- Rotterdam zet stevig in op de preventie van criminaliteit.
- Er komt een gerichte aanpak om geweld tegen vrouwen en femicide te voorkomen.
- We kiezen voor effectieve maatregelen om wijken veiliger te maken.

Sociale, fysieke en digitale veiligheid

Een veilige stad is een vrije stad. Veiligheid raakt iedereen, van jeugdcriminaliteit en huiselijk geweld tot straatintimidatie, radicalisering en digitale dreigingen. Rotterdam verdient buurten waar mensen zich veilig voelen én zijn. Terwijl onze afhankelijkheid van digitale systemen ons kwetsbaar maakt voor cyberaanvallen en online fraude. We streven naar een stad waar iedereen zichzelf kan zijn en veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van bewoners, ondernemers en professionals. Tegelijk zien we dat problemen complexer worden en samenhangen met armoede, polarisatie en ongelijke kansen: jongeren raken te makkelijk in criminaliteit, vrouwen en LHBTIQA+’ers voelen zich niet altijd veilig, en huiselijk geweld en femicide blijven hardnekkig. Digitale risico’s nemen toe, cruciale processen kunnen stilvallen en inwoners worden slachtoffer van online oplichting. Daarom is investeren in kennis, weerbaarheid en samenwerking dringend nodig.

Wat gaan we doen

Preventieve aanpak jeugdcriminaliteit.

We willen voorkomen dat jongeren het slechte pad opgaan. We zetten in op een persoonsgerichte aanpak voor risicojongeren. Daarbij gebruiken we bewezen effectieve interventies die beschermende factoren vergroten en risicofactoren op criminaliteit verkleinen. Bijvoorbeeld met gedragsregulering en agressietrainingen. Of het versterken van een sociaal netwerk dat als alternatief dient voor de straatcultuur, met sportactiviteiten (zoals boksen) en kunst. En door op wijkniveau de sportverenigingen, (muziek)scholen en andere verzamelplaatsen voor jongeren te betrekken. Ook versterken we de rol van ouders en verzorgers en bieden voldoende ondersteuning gericht op het oplossen van gezinsproblematiek. We breiden het aantal jongerenhubs in Rotterdam verder uit en zorgen ervoor dat het aanbod jongerenwerk verder groeit.

Maatregelen huiselijk geweld en stalking.

We geven de aanpak en preventie van femicide, huiselijk geweld en stalking (van ex-partners) een hoge prioriteit. Bijvoorbeeld door meer mensen en geld vrij te maken om meldingen op te volgen. We zorgen er voor dat nieuwe middelen worden ingezet om slachtoffers te waarschuwen als iemand met een gebiedsverbod bij hen in de buurt komt.

Straatintimidatie aanpakken.

Straatintimidatie van vrouwen en LHBTIQA+ personen is onacceptabel. Daarom investeren we in een meerjarig preventie-offensief met aandacht voor opvoeding, voorlichting en onderwijs.

Aanpak geweld tegen vrouwen en femicide.

Femicide is een enorm maatschappelijk probleem dat ook in Rotterdam levens verwoest. Wij accepteren niet dat vrouwen slachtoffer worden van structureel geweld en dodelijk partnergeweld. Daarom investeren we in Veilig Thuis en de Carrouselgroep, zodat slachtoffers sneller bescherming en ondersteuning krijgen. We zetten stevig in op vroegsignalering en samenwerking met scholen, zorginstellingen en wijkteams om geweld eerder te stoppen, en doorbreken met campagnes het taboe dat dit probleem vaak in stand houdt. Ook zorgen we voor veilige fietsroutes naar huis en goed nacht-OV, en maken we samen met studentenverenigingen en wijkraden lokale actieplannen om maatregelen, zoals zelfverdedigingscursussen, te nemen die de veiligheid van vrouwen in de buurten vergroten. Rotterdam moet een stad zijn waar vrouwen zich altijd en overal veilig weten.

Veilig uitgaan.

Iedereen moet zich ook bij het uitgaan veilig voelen en veilig zijn. Organisaties die zich hiervoor inzetten, worden ondersteund. Belangrijk hierbij zijn *awareness crews*, die adviseren over een veilige omgeving en het voorkomen van discriminatie. De gemeente komt clubs en organisatoren hiervoor waar nodig tegemoet in de kosten. We staan positief tegenover het doorzetten en uitbreiden van Safe 'R Spot, waar bezoekers van de horeca en uitgaanspubliek terecht kunnen als ze iets vervelends hebben meegemaakt of als ze zich onveilig voelen.

Voorkomen radicalisering.

We gebruiken bewezen effectieve preventieve interventies bij risicogroepen op (rechts- en links-) extremisme die beschermende factoren vergroten en risicofactoren op radicalisering verkleinen. Bijvoorbeeld met projecten die jongeren helpen met identiteitsvorming en hen leert desinformatie te herkennen. Daarnaast zetten we in op projecten die professionals als (wijk)agenten, docenten en jongerenwerkers helpt signalen van radicalisering te herkennen en handvatten biedt wat te doen bij zorgen en vragen over radicalisering.

Een schone straat.

We werken samen aan een schoon en overzichtelijk straatbeeld om het veiligheidsgevoel te verbeteren en ontmoetingen te stimuleren.

Veiligheid ten dienste van onze vrijheid.

Regels die niet strikt noodzakelijk zijn voor het beschermen van onze vrijheid, moeten we schrappen. We gaan de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) fors inperken omdat er veel onnodige regels over openbare orde en veiligheid in staan.

Algeheel afsteekverbod vuurwerk.

We zijn voor behoud van het algehele afsteekverbod van vuurwerk en handhaven op het bezit van (zwaar) vuurwerk. Er moet wel geïnvesteerd worden in professionele vuurwerkshows bij de Erasmusbrug, op het strand van Nesselande en in Hoek van Holland. Daarnaast willen we dat Rotterdammers jaarlijks kunnen kiezen wat er in hun wijk wordt georganiseerd. Dit kunnen ook alternatieven voor vuurwerk zijn, zoals een droneshow of muziektredens.

Een weerbare stad.

De Rotterdamse samenleving moet beter voorbereid zijn op verstoringen die ons dagelijks leven kunnen raken, zoals uitval van stroom, drinkwater, energie of digitale diensten. We investeren daarom in de weerbaarheid van de stad én haar inwoners. Dat betekent dat we scenario's en noodplannen opstellen, kritisch kijken naar vitale infrastructuur, en bewoners actief betrekken bij hun eigen zelfredzaamheid.

Cyberkwetsbaarheden en risico's in zicht.

Met behulp van cybersecurity experts meten we regelmatig de risico's van cyberaanvallen op cruciale processen in de gemeente, zoals de zorg, het onderwijs en de logistieke keten. Aanvullend maken we afspraken over de cyberveiligheidsaanpak met de instellingen en bedrijven binnen onze cruciale processen.

Investeren in de cyberveiligheid.

We maken Rotterdammers weerbaar tegen online fraude en WhatsApp-fraude door het organiseren van periodieke trainingen voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. De trainingen zijn verplicht voor ambtenaren en medewerkers van instellingen die kritieke processen behelzen.

Handhaving

Een veilige stad vraagt om zichtbare, betrouwbare handhaving die recht doet aan de rechten van iedereen. Politie en toezichthouders moeten stevig optreden waar nodig, maar altijd met oog voor proportionaliteit, effectiviteit en vertrouwen. We willen een rechtvaardige en effectieve handhaving die werkt vóór Rotterdam en niet tegen Rotterdammers. Dat betekent: gericht inzetten op de juiste plekken, met agenten die de stad kennen, en zonder onnodige inbreuk op onze vrijheden en privacy. We constateren dat middelen als preventief fouilleren en cameratoezicht niet altijd effectief worden ingezet en soms leiden tot verlies van vertrouwen in de overheid. Tegelijkertijd is er in sommige wijken te weinig zichtbare politie en sluit de samenstelling van het korps onvoldoende aan op de Rotterdamse samenleving.

Wat gaan we doen

Burgerberaad veiligheid.

Het Burgerberaad klimaat heeft laten zien dat Rotterdammers samen breed ondersteunde maatregelen kunnen voorstellen op het gebied van klimaat. We gaan het proces evalueren en waar nodig aanpassen en opnieuw een Burgerberaad organiseren op het gebied veiligheid.

Focuswijken.

In de wijken met een verhoogd veiligheidsrisico zetten we extra politiecapaciteit in, maar altijd binnen een integrale aanpak. Wijkagenten zijn zichtbaar en laagdrempelig, en investeren vooral in relatieopbouw en probleemgerichte samenwerking met bewoners, onderwijs- en zorgpartners. Zo combineren we extra capaciteit met community policing en gerichte sociale interventies voor duurzame veiligheid en versterkte sociale cohesie.

Boa's voor de veiligheid.

Boa's krijgen van ons geen extra bevoegdheden en worden niet bewapend. Hun veiligheid waarborgen we door nauwe samenwerking met de politie, zodat zij nooit als vervanging van agenten hoeven op te treden. De rol van boa's is signaleren, toezicht houden en waar nodig de politie inschakelen. Wel investeren we in de-escalerende middelen zoals bodycams, die bijdragen aan veiligheid, evaluatie en zorgvuldige klachtenafhandeling.

Alleen preventief fouilleren bij bewezen effect.

Preventief fouilleren heeft veel negatieve effecten. Zo is de vraag of dit aselectief kan worden uitgevoerd, zonder risico op etnisch profileren. Het vertrouwen in de politie kan hierdoor verslechteren waardoor juist meer onveiligheid ontstaat op straat. Wanneer dit middel zorgvuldig wordt ingezet, kan het de aanwezigheid van bijvoorbeeld wapens in wijken verminderen of aanslagen met zwaar vuurwerk terugdringen. Wij willen daarom dat preventief fouilleren alleen wordt ingezet wanneer het gebruik zorgvuldig wordt onderbouwd met het doel van de inzet, de impact op de bewoners in de wijk en duidelijke stopcriteria. Met onder andere betere communicatie over preventief fouilleren en een meer dynamische en onvoorspelbare inzet kan de effectiviteit worden vergroot. Daarnaast verlengen we niet langer automatisch de aanwijzing van veiligheidsrisicogebieden.

Meer Rotterdam bij de politie.

We zetten in op meer politiemensen die de stad kennen en de taal van de Rotterdammers spreken. Hiermee zorgen we ook voor een betere afspiegeling van de Rotterdamse samenleving. Dit doen we met een stevige lokale werving, ook gericht op de jeugd, en programma's die uitstroom voorkomen. Ook zorgen we dat politiemensen in Rotterdam kunnen wonen door betaalbare woningen voor hen te realiseren en ons hard te maken voor een speciale opslag voor het werken in een dure regio.

Geen surveillancemaatschappij.

De bescherming van privacy is belangrijk, ook online, en willen niet overal camera's en bewegings- en geluidssensoren. Wanneer mosquito's of cameratoezicht wordt ingezet, dient zorgvuldig verantwoording te worden afgelegd over het bewezen effect. Wij willen niet dat het toezicht hoofdzakelijk wordt gebruikt om kleine overtredingen vast te leggen of zorgt voor verplaatsing van criminaliteit. Beelden worden niet langer dan strikt noodzakelijk bewaard. We zorgen dat de inzet altijd proportioneel en effectief is. En bij de start leggen we vast wanneer cameratoezicht wordt geëvalueerd en gestaakt. In 2026 voeren we een complete cameranetwerk audit uit, waarbij alle camera's in Rotterdam langs de lat van proportionaliteit en effectiviteit worden gelegd, zo halen we overbodige camera's weg en sporen we blinde vlekken op.

Georganiseerde criminaliteit en corruptie

Rotterdam is een wereldstad, maar daarom ook aantrekkelijk voor georganiseerde criminaliteit en corruptie. Criminele netwerken maken misbruik van onze infrastructuur, mensen en systemen. Dat vraagt om een stevig en integer stadsbestuur dat de samenwerking opzoekt. Lokaal, regionaal én internationaal. We werken aan een stad waar criminelen geen voet aan de grond krijgen, waar misbruik van vastgoed, macht of jongeren hard wordt aangepakt en waar integriteit de norm is, binnen én buiten het stadhuis. Ondermijnende criminaliteit zoals drugsmokkel, witwassen en vastgoedmishandeling zijn structureel georganiseerd en vaak bewust verweven met de bovenwereld. De aanpak ervan vraagt om langdurige samenwerking, betere informatie-uitwisseling en scherpe integriteitswaarborgen.

Wat gaan we doen

Multidisciplinaire aanpak voor meer barrières tegen georganiseerde criminaliteit.

Met ouders, het onderwijs en jongerenwerkers zetten we in op preventie en weerbaarheid tegen criminele inmenging. We bestrijden georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, zoals drugshandel en drugsmokkel en witwassen door betere samenwerking met organisaties in de regio. Ook nemen we regie om barrières op te werpen tegen georganiseerde criminaliteit.

Explosieaanpak met veiligheidscontract.

De aanpak van explosies moet gericht zijn op veiligheid én rechtvaardigheid. Dat betekent dat de gemeente bewoners beter informeert en actief betreft bij de maatregelen die in hun straat of buurt worden genomen. We willen dat sluiting van panden door de burgemeester alleen gebeurt op basis van een helder en transparant afwegingskader. Dit kader moet vooraf met de betrokken bewoners worden besproken, zodat duidelijk is waarom een maatregel wordt genomen en welke alternatieven zijn overwogen. Dit leggen we vast in een veiligheidscontract. Zo voorkomen we dat onschuldige gezinsleden onterecht op straat komen te staan.

Digitale basis op orde en internationale samenwerking.

We zetten de mogelijkheden voor data-uitwisseling en -analyse in en investeren daarvoor in een stevige digitale basis. Dit doen we op een rechtmatige, verantwoorde en slimme manier.

Vastgoed en crimineel geld afpakken.

We willen niet dat Rotterdams vastgoed wordt misbruikt door criminele organisaties en stellen een integer vastgoedverbond op met makelaars en lokale ondernemers. Zo letten we samen op verdachte praktijken zoals uitbuiting van huurders, mensenhandel en drugslabs in panden. We ondersteunen en versterken bestaande initiatieven voor het afpakken van crimineel geld.

Integriteit en proactieve corruptiebestrijding.

Ambtelijke corruptie, bijvoorbeeld bij de gemeente en politie, pakken we aan met strenge selectieprocedures, periodieke integriteitsonderzoeken en screenings. We kijken verder kritisch naar autorisatieniveaus van systemen en locaties die aantrekkelijk zijn voor criminelen. We zien er daarnaast op toe dat nevenactiviteiten jaarlijks worden besproken tijdens jaargesprekken.

Veilig sekswerk.

Wij vinden dat de veiligheid en het welzijn van sekswerkers prioriteit moet zijn in het sekswerkbeleid. Zij die vrijwillig kiezen voor dit werk, moeten zelfstandig en veilig kunnen werken. Tegen gedwongen sekswerk moet daarentegen keihard worden opgetreden. Daarvoor willen wij dat de gemeente bestuurlijk gaat handhaven op illegaal uitgevoerd sekswerk.

Thuissekswerken.

Sekswork is een legaal beroep, en daarom moet het ook in Rotterdam veilig, schoon en transparant kunnen plaatsvinden. Wij maken het mogelijk dat sekswerkers legaal vanuit hun eigen woning kunnen werken, net als bij andere aan huis gebonden beroepen. Daarbij hanteren we duidelijke voorwaarden, zoals dat alleen de bewoner zelf sekswork mag verrichten, er geen sprake mag zijn van bemiddeling door derden en de sekswerker volledig zelfstandig werkt.

Lobby voor legalisatie partydrugs.

Rotterdam moet bij het Rijk lobbyen voor legalisatie van partydrugs. Rotterdam biedt zich actief aan om mee te doen met een XTC-proef, mocht deze er komen.

Geen afstandscriterium.

Op dit moment geldt een afstandscriterium en hebben coffeeshops binnen 250 meter afstand van een school te maken met zeer beperkte openingstijden en extra strenge controles. Dit geldt ook bij de vestiging van een nieuwe school. Onderzoeken laten zien dat het criterium geen effect heeft op het blowgedrag van jongeren. Deze symboolmaatregel zit coffeeshopeigenaren in de weg en om die reden schaffen we hem af.

Meer verkeerscontroles.

Veel controles op gebruik van drugs, alcohol en lachgas in het verkeer. Door verdovende middelen in het verkeer te gebruiken breng je anderen in groot gevaar. Hier treden we keihard tegenop.

Voorlichting geen afschrikking.

Het gebruik van (soft)drugs en alcohol kent risico's. We zetten in op goede samenwerking met GGD, onderwijsinstellingen en organisaties als Jellinek, zodat gebruikers weten wat ze doen. Dat is effectiever dan betuttelende antidrugscampagnes waar we als gemeente mee moeten stoppen.

Sputten en slikken.

We streven naar gratis testlocaties in de stad en op festivals waar jongeren hun drugs kunnen laten testen. Zo weten gebruikers wat er in hun drugs zit en pikt de GGD makkelijker signalen over vervuilde drugs op.

Vergroten weerbaarheid tegen drugscriminaliteit.

We investeren veel in het vergroten van de weerbaarheid van jongeren om te voorkomen dat zij betrokken raken bij drugscriminaliteit.

Wat vragen we van Rotterdammers

Denk en beslis mee over wat er in jouw wijk nodig is voor meer veiligheid. Meld plekken waar jij je onveilig voelt. Samen maken we ze veiliger. Draag bij aan een veilige leefomgeving door betrokken te zijn bij jouw buurt. Denk mee over hoe handhaving beter kan aansluiten op jouw leefomgeving. Werk samen met wijkagenten en handhavers aan een veilige buurt. Wees alert op signalen van criminele inmenging in jouw buurt of sector. Meld misbruik van vastgoed, milieuvervuiling of andere verdachte situaties.

Maak bewuste keuzes als het gaat om drugsgebruik. Als je kiest om te gebruiken, informeer jezelf over de risico's van gebruik. Meld vermoedens van drugslabs of (georganiseerde) drugscriminaliteit.

Hoofdstuk 7

Waar iedereen vrij is om zichzelf te zijn

Een stad die omarmt

Allen die zich in Rotterdam bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, handicap, seksuele gerichtheid of op welke grond dan ook, is niet toegestaan. We werken aan een stad waarin iedereen zich vrij en veilig voelt om zichzelf te zijn. Discriminatie hoort nergens thuis en zeker niet in Rotterdam. Daarom zetten we ons actief in om ongelijkheid en uitsluiting op alle niveaus aan te pakken, zichtbaar én onzichtbaar, bewust én onbewust.

- Rotterdam pakt discriminatie aan op de woningmarkt en bij het uitgaan.
- We bevorderen de economische zelfstandigheid van alle Rotterdammers.
- Rotterdam zorgt voor goede opvang van alle nieuwkomers.

Geen discriminatie in Rotterdam

Rotterdam is een diverse stad, maar discriminatie blijft een groot probleem is. Soms heel zichtbaar en bewust. Soms door onbewuste vooroordelen. Daarnaast is er institutionele discriminatie. D66 zet zich in voor de bestrijding van discriminatie. Of het nu plaatsvindt door Rotterdammers, willekeurige voorbijgangers, ondernemers, of de gemeente zelf.

Wat gaan we doen

We voorkomen discriminerende risicoprofielen en algoritmen.

Het is onze wens dat de gemeente Rotterdam geen vooroordelen bevattende of geslachtsgerelateerde risicoprofielen of algoritmen hanteert. Een onafhankelijke commissie adviseert over het implementeren van nieuwe risicoprofielen en algoritmen. Dit advies maken we openbaar via de gemeentelijke website.

Ondersteuning voor organisaties.

We ondersteunen organisaties die zich inzetten voor emancipatie van kwetsbare groepen in Rotterdam die kampen met uitsluiting, racisme of discriminatie.

We zetten ons in tegen discriminatie door handhavingsmedewerkers.

Voor een 'politie die er is voor iedereen' is het cruciaal dat de politieorganisatie openstaat voor ontwikkeling en leerprocessen, waardoor de kans op problematische situaties afneemt. Daarom steunen we bestaande politie-initiatieven zoals het programma 'Politie voor iedereen (diversiteit en inclusie)'. Ook streven we ernaar dat alle opsporingsambtenaren in Rotterdam uitgerust worden met body- en dashcams. Hierbij waarborgen we de privacy van gebruikers en betrokkenen door strikte beschermingsmaatregelen.

We bestrijden discriminatie in het nachtleven.

In samenwerking met horecabedrijven, beveiligingsondernemingen, politie, antidiscriminatiebureau Radar en jongerengroepen intensiveren we de strijd tegen discriminatie in het uitgaansleven. Gemeentelijke vergunningen worden afhankelijk van of een ondernemer zich aan de antidiscriminatiewetgeving houdt. Ook zetten we mystery guests in om te controleren of er wordt gediscrimineerd.

We bestrijden discriminatie in de woningmarkt.

We willen discriminerende opdrachten aan makelaars, verhuurders en vastgoedmakelaars tegengaan en bestrijden. Handhaving doen we op basis van meldingen op grond van de Wet Goed Verhuurderschap en door undercoveracties. Bij overtredingen treden we hard op met onze aanpak Goed Wonen.

We verbeteren bewustwording, op een manier die werkt.

Iedereen kan vooroordelen hebben, ook als dat onbewust is. De gemeente draagt bij aan bewustwording. Een opgeheven vinger werkt niet. Het bevorderen van een goed gesprek wel.

We maken melden makkelijker.

We voeren continu campagne om de gevolgen van (bewust of onbewust) discriminerend gedrag onder de aandacht te brengen. Wanneer er sprake is van discriminatie, moet dit gemeld worden. Daarom blijven we ons ook voortdurend inzetten voor toegankelijke, bekende en laagdrempelige meldfaciliteiten.

Emancipatie en grondrechten

In Rotterdam moet iedereen mee kunnen doen. In werk, op school en in het stadsbestuur. D66 Rotterdam gaat voor een stad die voor iedereen werkt en waar iedereen de kans moet hebben om mee te doen. Grondrechten zijn de basis. We werken aan een stad waarin iedereen, ongeacht gender, achtergrond, geloof of seksuele voorkeur, de vrijheid heeft om eigen keuzes te maken en volledig mee te doen. Emancipatie is voor ons een voorwaarde voor een vrije en gelijke samenleving. We zien dat sociale ongelijkheid, rolpatronen en structurele uitsluiting nog steeds barrières opwerpen. Te veel mensen ervaren drempels in het onderwijs, op de arbeidsmarkt, in hun eigen familie of in de wijk. Vooral vrouwen, LHBTIQA+ personen en mensen in armoede worden nog te vaak beperkt in hun zelfbeschikking. Ook is de stad niet voor iedereen toegankelijk.

Wat gaan we doen

We bevorderen economische zelfstandigheid.

We helpen mensen een zelfstandige positie te verkrijgen in de maatschappij. We realiseren dit door het verzorgen van scholingsprogramma's en stageplaatsen en het verstrekken van individuele ondersteuning.

Heropening vrouwenrechtswinkel.

Al in 1986 had Rotterdam als eerste stad een vrouwenrechtswinkel. Wat D66 betreft heropent de vrouwenrechtswinkel in Rotterdam. Dit doen we samen met andere sociale partners. Zo bevorderen we de toegang tot het recht voor vrouwen.

We gaan voor een inclusief lokaal bestuur.

Rotterdam is een stad met een grote diversiteit. De gemeente hoort daarvan een afspiegeling te zijn. Daarom maken we ons hard voor meer inclusieve arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren. Bijvoorbeeld verbeterde arbeidsvoorwaarden voor meerouder(regenboog)gezinnen door middel van inclusieve regelingen voor partner-, ouderschaps-, zorg- en calamiteitenverlof.

We werken aan toegankelijkheid.

Overheidsgebouwen en openbare ruimtes, zoals parken en pleinen, dienen toegankelijk en veilig te zijn vormgegeven voor mensen met een beperking. Daarvoor blijven we ons inzetten, altijd in overleg met belangenorganisaties en lokale initiatieven.

We beschermen het demonstratierecht.

Landelijk zien we dat het demonstratierecht onder druk staat. Beperkingen zijn alleen toegestaan als het écht nodig is. Daarin mag geen onderscheid worden gemaakt op basis van de inhoud. Er moeten duidelijke regels voor de inzet van camera's zijn, zo moeten eerst 'lichtere' maatregelen zijn geprobeerd. Wat is het beoogde doel en is dit niet op een minder ingrijpende manier te bereiken? Wat is de duur van de inzet? Achteraf moet verantwoording worden afgelegd wanneer een demonstratie wordt verboden of afgebroken. We zijn tegen de inzet van gezichtsherkenningstechnologie bij demonstraties of het trainen van kunstmatige intelligentie door middel van deze camerabeelden.

We zorgen voor hygiënische en toegankelijke openbare toiletfaciliteiten.

Rotterdam dient, zeker in het centrum, te voldoen aan de toiletnorm, waarbij om de 500 meter een toiletfaciliteit aanwezig is.

Nieuwkomers in Rotterdam

Voor nieuwkomers, of zij nu expats, arbeidsmigranten of vluchtelingen zijn, moet Rotterdam een fijne plek zijn om te leven. Voor sommige groepen moet de gemeente zich extra inspannen zodat nieuwe inwoners uit andere landen zich snel geborgen voelen en volwaardig kunnen participeren in het Rotterdamse. Taalverwerving en het vormen van sociale contacten zijn hiervoor essentiële elementen. Wij streven ernaar om hen, in samenwerking met betrokken inwoners en het bedrijfsleven, hierbij te ondersteunen en te begeleiden. Rotterdam is een stad van kansen, ook voor wie hier net arriveert. Wij willen dat nieuwkomers zich welkom voelen, zo snel mogelijk de taal leren, werk vinden, meedoen in de samenleving en zich veilig voelen. Integratie is geen eenrichtingsverkeer: het vraagt om een open houding van de stad en om duidelijke ondersteuning vanuit de overheid. We zien een stad vol kansen voor nieuwkomers. Die kansen worden niet altijd benut en de gemeente zou meer kunnen doen. Bijvoorbeeld als het gaat om de opvang van asielzoekers. Ook zien we dat taal, sociaal netwerk en bureaucratische drempels vaak grote obstakels vormen.

Wat gaan we doen

Toereikende opvang voor asielzoekers.

Wij willen dat Rotterdam bijdraagt aan de opgave die er ligt bij de opvang van asielzoekers. Bij voorkeur kleinschalig en gespreid over de stad, waarbij we oog hebben om kwetsbare wijken niet te overvragen. Op z'n minst voldoen we aan de opgave die voortvloeit uit de spreidingswet met vaste opvangplekken in plaats van tijdelijke en noodopvangplekken. Daarnaast voldoen we aan de jaarlijkse taakstelling voor het huisvesten van statushouders.

Gegarandeerde voorzieningen voor uitgeprocedeerde asielzoekers en ongedocumenteerden.

Wie geen recht heeft op een verblijfsvergunning moet uiteindelijk het land verlaten. De gemeente moet echter wel haar verantwoordelijkheid nemen om te zorgen dat deze mensen niet zonder voorzieningen op straat belanden, als het Rijk dat niet doet. Deze groep moet daarom toegang hebben tot de minimale voorzieningen: een slaapplek, sanitaire voorzieningen en eten. Daarnaast bieden we hulp om van verslaving af te komen en ondersteuning om weer zelfstandig te kunnen leven.

We geven extra aandacht aan alleenstaande minderjarige vluchtelingen.

Alleenstaande minderjarige vluchtelingen lopen tegen veel problemen aan. De gemeente moet, samen met Nidos, zoeken naar panden die geschikt zijn om deze minderjarigen op te vangen. Ook de vervolghuisvesting moet op orde zijn. Toegang tot (sport)verenigingen is essentieel. We zorgen voor één centraal aanspreekpunt voor organisaties met praktische vragen.

We leren mensen de taal.

De gemeente helpt nieuwkomers die dat nodig hebben actief om te integreren en de taal te leren. Daarbij betrekken we onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Ook ondersteunen we bottom-up initiatieven op het gebied van werk en onderwijs. Daarnaast gaan we door met de Vroege Start aanpak.

We gebruiken AI als hulpmiddel voor integratie.

Wie nieuw is, spreekt de taal vaak nog niet en is ook niet altijd het Engels machtig. D66 Rotterdam staat voor een dienstbare gemeente en ziet AI hier als kans. Nieuwkomers mogen op de lange termijn niet afhankelijk worden van AI, als dat hun vermogen om mee te doen in de weg zit.

Wat vragen we van Rotterdammers

Sta open voor ontmoeting met nieuwe Rotterdammers in je wijk, op school of op je werk. Deel je taal, kennis of netwerk, bijvoorbeeld als taalmaatje of vrijwilliger. We vragen van alle Rotterdammers om naar vermogen mee te doen in de samenleving en waar het kan anderen daarbij te helpen. Sta open voor gesprek en reflectie: bewustwording begint bij jezelf. Meld discriminatie als je het ziet of ervaart, ook anoniem. Denk mee over een stad waarin iedereen zich welkom voelt, en spreek je uit tegen uitsluiting, ook in je eigen omgeving.

Hoofdstuk 8

Niemand valt en iedereen kan groeien

Een stad met gelijke kansen

Rotterdam is een bruisende stad met diverse inwoners die allemaal te maken hebben met onderwijs, zorg en welzijn. Ons motto 'laat iedereen vrij, maar niemand vallen' staat centraal: vrijheid betekent ruimte voor persoonlijke ontwikkeling, met steun en een stevig vangnet waar nodig. Bestaande formele en informele netwerken versterken we duurzaam, zodat zij veerkrachtig en toegankelijk blijven. Door samen te werken met bewoners, onderwijs, zorg en welzijn voorkomt de gemeente dat mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd. Met meer regie, samenhang en gelijkwaardige relaties bouwen we aan een eenvoudige en betrouwbare sociale basis, zonder overmatige bureaucratie en mét ruimte voor motivatie en initiatief.

- We dringen armoede terug en voorkomen schulden.
- We versterken de schil rondom de school, zodat onderwijs past bij het kunnen en de dromen van elke Rotterdammer.
- Rotterdam heeft geweldige vervolgoopleidingen, dit gaan we verder stimuleren.
- We maken dat Rotterdam alles biedt wat een studentenstad nodig heeft.
- Alle Rotterdammers krijgen de zorg en ondersteuning die ze nodig hebben.

Armoede en schulden

In Rotterdam groeit nog altijd één op de vijf kinderen op in armoede. Ook lopen bijna 60.000 huishoudens risico op problematische schulden. Dat is onacceptabel. D66 wil dat ieder kind en iedere volwassene de kans krijgt om volwaardig mee te doen in de stad. Daarom pakken we armoede en schulden niet alleen aan met hulp achteraf, maar vooral door te voorkomen dat mensen erin terechtkomen.

Wat gaan we doen

Schulden sneller oplossen.

D66 wil dat Rotterdammers sneller schuldenvrij worden. Daarom zetten we saneringskredieten in als standaard en verkorten we schuldhulptrajecten waar mogelijk. Ambtenaren krijgen meer ruimte om maatwerk te leveren, zodat een gezin niet onnodig verder wegzakt. Ook nemen we vaker schulden over als dit uitzichtloosheid doorbreekt. Wij willen dat alle bewoners die aanspraak kunnen maken op schuldregelingen deze ook kunnen krijgen.

Voorkomen is beter dan genezen.

Veel schulden ontstaan door onverwachte gebeurtenissen of doordat mensen te laat hulp zoeken. Rotterdam zet stevig in op vroegsignalering, bijvoorbeeld via scholen, woningcorporaties en zorginstellingen. Bij jongeren investeren we in financiële educatie en koppelen we hen waar nodig aan maatjes of coaches, zodat geldproblemen niet uit de hand lopen.

Kinderen staan voorop.

Armoede werkt generaties lang door. D66 wil dat geen enkel kind opgroeit in armoede. We zetten daarom in op het verlagen van schoolkosten, het uitbreiden van het Jeugdtegoed en toegang tot sport, cultuur en gezonde voeding. Ouders krijgen extra ondersteuning bij schulden, zodat financiële stress de opvoeding en kansen van hun kinderen niet ondermijnt.

Menselijke maat in de uitvoering.

De gemeente gaat uit van vertrouwen, niet van wantrouwen. Dat betekent: geen harde terugvorderingen bij kleine vergissingen, geen boetes die schulden verergeren en meer coulance in de uitvoering van de Participatiewet. Bij giften tot €1.200 per jaar wordt niet gekort op de bijstand. Zo voorkomen we dat regels mensen onnodig vastzetten.

Rotterdammers bereiken en ondersteunen.

Hulp moet vindbaar en begrijpelijk zijn. We breiden de wijkhubs uit tot laagdrempelige geldloketten waar Rotterdammers terecht kunnen met al hun financiële vragen. Hier werken professionals en vrijwilligers samen en kunnen mensen ook digitaal ondersteuning krijgen. Voor groepen die minder makkelijk bereikt worden gaat de gemeente actief de wijk in.

Ondernemers en slachtoffers toeslagenaffaire.

Ondernemers die in de schulden zijn beland, bijvoorbeeld door Corona of inflatie, helpen we bij een doorstart. Naast de landelijke aanpak helpt Rotterdam de slachtoffers van de toeslagenaffaire: we bieden steun, nemen waar nodig schulden over en zorgen voor snelle, persoonlijke begeleiding.

Een stad zonder erfelijke armoede.

Onze ambitie is helder: het aantal kinderen dat in armoede opgroeit, moet in de komende raadsperiode gehalveerd worden. Dat doen we door schulden sneller op te lossen, inkomensregelingen toegankelijker te maken en gezinnen rust en zekerheid te bieden. Zo doorbreken we de vicieuze cirkel van armoede en geven we Rotterdammers uitzicht op een betere toekomst.

Onderwijs

Kansrijk opgroeien doe je in jouw gezin, op school en in een steeds groter wordende wereld. Daarin is het fijn als je veel voorbeelden hebt waar je je mee kunt identificeren. Scholen zijn het centrale punt in het leerecosysteem. Op hun beurt staan zij in contact met het gezin en de natuur, sport, kunst, cultuur en beroepsoriëntatie van de stad. In 2030 heeft elk kind en elke jongere de kans om onderwijs te volgen wat bij hen past.

De schil rond de school en de rest van het leerecosysteem wordt verstevigd om een helpende hand te bieden als het kind of de jongere niet zelfstandig verder kan komen. Het gevaar in het onderwijs en de zorg hieromheen is dat de werkdruk snel te hoog kan worden.

Wat gaan we doen

Maximale ouderbijdrage.

We stellen een maximum aan de vrijwillige ouderbijdrage: meedoen mag niet afhangen van iemands portemonnee.

Versterking voorschoolse educatie.

We geven extra aandacht aan de Rotterdamse peuterklassen, met speciale inzet op het bereiken van kwetsbare groepen. Het stimuleren van deelname aan voorschoolse educatie is essentieel om kinderen al op jonge leeftijd gelijke kansen te bieden. Juist in financieel moeilijke tijden blijven we hierin investeren, omdat we weten dat vroege ondersteuning één van de meest effectieve manieren is om achterstanden te voorkomen en ontwikkeling te bevorderen.

Centraal aanmelden voor de basisschool.

Er komt een centraal aanmeldpunt voor alle basisscholen in Rotterdam, waarmee ouders hun schoolkeuzes kunnen aangeven.

Passend voortgezet onderwijs.

Er is een mogelijkheid voor een uitgestelde voorselectie van leerlingen door nieuwe pilots voor langere brugklassen. We putten inspiratie uit de kopklassen in Amsterdam en onderzoeken hoe dit in Rotterdam kan worden ingevoerd. We onderzoeken een mogelijkheid om leerlingen vakken te laten volgen op andere niveaus.

Aanpak thuiszitters.

Het aantal thuiszitters wordt tot een minimum beperkt door deze doelgroep wel een structuur te geven door begeleiding, opvang of een andere vorm van zingeving.

Diverse feestdagen.

We gaan met scholen in gesprek om te regelen dat leerlingen verlof kunnen krijgen op voor hen belangrijke culturele of religieuze feestdagen en herdenkingen.

Gratis menstruatieproducten op alle scholen.

Dankzij D66 zijn al ruim 180 basis- en middelbare scholen in Rotterdam aangesloten bij het programma gratis menstruatieproducten. Wij zetten dit programma voort met als missie dat iedere school straks gratis menstruatieproducten aanbiedt in Rotterdam.

Schil om de school.

We gaan de school-zorgteams verbeteren op de aandachtspunten die nodig zijn. Zo komt er een schoolgebonden medewerker die ouders ondersteunt bij het vinden van passende hulp. We geven het Centrum Jeugd en Gezin een vaste plaats in de school. In 2030 worden leerlingen niet zonder warme overdracht doorverwezen naar een ander zorgpunt. Er is ten aller tijden een hoofdverantwoordelijke bij betrokken.

Zorgwijzer voor snelle ondersteuning.

Er is een duidelijk beeld van de formele en informele zorg die hulp kan bieden aan de leerlingen en ouders in en buiten de school. Bijvoorbeeld door een zorgwijzer te maken waarop alle relevante organisaties staan, zodat onderwijs- en zorgprofessionals snel de juiste ondersteuning kunnen vinden en minder mensen van kastjes naar muren worden gestuurd.

Leerecosystemen.

In 2030 zijn de basisscholen en middelbare scholen gekoppeld met de wijk en vormen ze het middelpunt van alles wat in de wijk wordt georganiseerd. De scholen in eenzelfde buurt houden onderling meer contact over hun populatie en omgeving, zodat er gezamenlijk maatwerk kan worden geleverd.

Activiteitsregisseur.

Iedere school heeft een sport-, cultuur- en natuurcoördinator, die (naschools) aanbod organiseert. Daarbij kan geëxperimenteerd worden met een binnenschoolse of juist bovenschoolse coördinator op wijkniveau of per onderwerp. We ontwikkelen een 'menukaart' met aanvullend les- en activiteiten aanbod uit Rotterdamse culturele, educatieve en maatschappelijke organisaties. Op die manier kunnen onderwijsprofessionals makkelijk een passende buitenschoolse activiteit vinden voor hun leerlingen. Overkoepelende organisaties rond cultuur, natuur en sport werken samen om scholen en hun leerlingen op de beste manier bij te staan in hun weg vinden naar een bij hen passende vrijetijdsbesteding.

Aanpak lerarentekort.

In 2030 is het lerarentekort verminderd door het praktisch inzetten van ondersteuning, meer inzetten op een meer diverse lerarenpool en het koesteren van de al aanwezige leraren. Leraren worden ontlast van niet-onderwijs taken, door administratieve en coördinerende collega's en door ondersteunende teams rondom de school, onder andere met professionals uit sport, cultuur en welzijn. Er wordt onderzocht wat onderwijsassistenten nodig hebben om te kunnen doorgroeien tot leraar.

Docenten behouden.

Scholen krijgen meer middelen en ruimte om personeel duurzaam te behouden, bijvoorbeeld via: flexibelere inzet, beter mentorschap en begeleiding. We gaan door met RAP010 om zo het tekort in maatschappelijke sectoren te verkleinen.

Meer Rotterdam in de leraar.

Er wordt ingezet op meer diverse schoolbesturen en onderzocht hoe we de lerarenteams meer inclusief (en divers) kunnen maken).

Een lerende stad

Elke Rotterdammer, ongeacht het opleidingsniveau, heeft de mogelijkheid op een baan met ontwikkelmogelijkheden en een toekomstperspectief in bijvoorbeeld de bouw en techniek, de zorg, de haven en het onderwijs. Om altijd het beste in jezelf naar boven te kunnen halen is het belangrijk om het werkveld en de opleidingen toegankelijk en zichtbaar te maken. Door de combinatie van de locatie, burgers, onderwijs en onderzoek, overheid en de sector als een professionele werkplaats te zien, wordt het makkelijker om actief in te spelen op thema's zoals duurzaamheid, technologische innovatie, geopolitieke veranderingen, grootstedelijke vraagstukken, defensie en de Rotterdamse haven.

Wat gaan we doen

Permanent gratis bibliotheekpas.

De pilot voor een gratis bibliotheeklidmaatschap voor iedere Rotterdammer is een groot succes. D66 maakt deze pilot graag permanent om het lezen zo gemakkelijk mogelijk te maken. Daarnaast blijven we met deze campagne het belang van lezen van jongs af aan benadrukken.

Onderwijs is de motor van vernieuwing.

Onderwijsinstellingen krijgen letterlijk en figuurlijk een centrale plek binnen de innovatiehubs. Dit is de plek waar studenten, bedrijven en de nieuwe ondernemingen met elkaar in aanraking komen. Hier kunnen studenten ook terecht voor de eerste stappen richting een eigen onderneming. Door deze kruisbestuiving van bedrijvigheid en onderwijs zorgen we voor de nieuwe generatie ondernemers. Innoveren doe je namelijk samen, hand in hand.

Leven lang leren.

We richten een Rotterdams Omscholingsinstituut op voor intersectoraal werk. Er komt een bijscholingsmenu om iedereen de mogelijkheid te bieden onderwijs te volgen op welk gebied ze maar willen. Het wordt eenvoudiger voor bijstandsgerechtigde personen om een opleiding te volgen of vrijwilligerswerk te doen.

Technische topopleidingen naar de stad halen.

De Erasmus Universiteit en Erasmus MC bouwen al aan sterke campussen. D66 maakt zich daarnaast hard voor de komst van de TU Delft in Rotterdam. In 2027 moeten de eerste opleidingen in de stad draaien, bijvoorbeeld op campus Erasmus MC, en moet er zicht zijn op verdere uitbreiding. Als gemeente dragen we hier financieel aan bij en helpen we met het vinden van geschikte locaties.

Professionele Werkplaatsen uitbouwen.

In 2030 zijn in Rotterdam de Professionele Werkplaatsen verder ontwikkeld zodat werken en leren hand in hand kan gaan en aansluit bij de vraag van werkgevers en de uitdagingen van de economie van morgen.

Van leren naar werken.

De LeerWerkAkkoorden uit 2019 worden geëvalueerd en geactualiseerd. In actieve sectoren worden de netwerken tussen de opleidingen en hun beroepen verankerd en aangescherpt. Het wordt niet meer aan het toeval overgelaten. De regie wordt opgepakt om het netwerk verder te ontwikkelen. Waar de samenwerkingen zijn weggevallen, worden deze weer opgepakt. Er wordt gekeken naar de best practices om deze verder te ontwikkelen en te delen.

Talent gaat niet verloren.

Vanuit het onderwijs vindt er een warme overdracht plaats van vroegtijdige schoolverlaters naar een ontwikkelcoach, zodat talent niet verloren gaat.

De juiste opleiding.

We maken het werkveld zichtbaar en toegankelijk, banen- en stagemarkten, bedrijfsbezoeken, duaal leren en school-werkbezoeken.

Meer stages voor mbo'ers.

Het mbo is de motor van onze stad. We realiseren 1.000 extra stageplekken voor mbo-studenten.

Stagediscriminatie wordt niet geaccepteerd.

Studenten worden meer begeleid in het vinden van een stageplek, waarbij de student en de begeleider bewust omgaan met signalering van discriminatie. Rotterdam verbindt consequenties aan de samenwerking met bedrijven die wel discrimineren.

Aanpak werkloosheid.

We ondersteunen pilots en onderzoek naar het terugdringen van langdurige werkloosheid. We breiden de toepassing van de Loonkostensubsidie uit.

Meer basisbanen.

We breiden het aantal basisbanen uit voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Rotterdam studentenstad

Rotterdam moet alle voorzieningen bieden om studenten zich te kunnen ontwikkelen. De plek zijn waar innovatie wordt gestimuleerd en waar studenten zich verbonden voelen met de gemeenschap. We zien dat de Rotterdamse studentenpopulatie divers is, van mbo tot wo studenten, van regionale tot internationale studenten en van diverse culturele achtergronden. Deze diversiteit is onze kracht. We willen mbo studenten beter integreren in het Rotterdamse studentenleven.

Wat gaan we doen

Versterken van studentenevenementen.

We geven meer 24-uurs vergunningen voor studentenactiviteiten, met aandacht voor overlast voor de omgeving. Rotterdam Festivals gaat studentenevenementen verder ondersteunen om de regeldruk voor studenten te verminderen. Door een betere afstemming van de Eurekaweek met de introductieweken van het hbo en mbo, versterken deze elkaar.

Inclusief studentenleven.

Ondersteuning van diverse studenteninitiatieven die zich richten op inclusiviteit. Door middel van studentenkortingen voor kunst, cultuur en sport maken we dit toegankelijk voor alle studenten.

Eurekaweek naar vijf dagen voor alle studenten.

Wegens oplopende kosten en teruglopende deelnemersaantallen, moesten nieuwe studenten dit jaar de stad slechts in drie dagen leren kennen. Dat is te weinig om een goed beeld van onze stad en het studentenleven te krijgen. We vragen alle onderwijsinstellingen wo, hbo en mbo gezamenlijk een inclusieve en uitgebreide Eurekaweek te organiseren, waarbij alle nieuwe studenten de week van hun leven hebben en de stad goed leren kennen.

Een stad die gezond is

Iedere Rotterdammer verdient toegankelijke zorg die past bij de eigen leefwereld. Daarom zetten we in op maatwerk, gelijkwaardigheid en innovatie in de uitvoering van de WMO en de Jeugdwet. We verminderen bureaucratie, bevorderen inclusiviteit en investeren in preventie en informele ondersteuning. Zorg wordt samen met en rondom mensen georganiseerd, met oog voor kwaliteit, effectiviteit en de menselijke maat, zodat iedereen, van jong tot oud, met of zonder beperking, de juiste ondersteuning krijgt.

Sociale contacten en gemeenschapszin zijn onmisbaar voor het welzijn van Rotterdammers. D66 wil sterke sociale netwerken en eenzaamheid tegengaan, met steun voor organisaties en initiatieven die isolement bestrijden, vooral bij ouderen en kwetsbaren. Zorg en ondersteuning moeten persoonlijk en betrouwbaar zijn, met vaste contactpersonen en meer samenwerking tussen formele en informele organisaties, die daarbij structurele zekerheid verdienen. Armoede vraagt om perspectief en zelfstandigheid, daarom geven we professionals bij Vraagwijzer en Wijkteams meer handelingsvrijheid om sneller te schakelen. Bewonersinitiatieven krijgen ruimte via Right to Challenge en Right to Cooperate, terwijl de gemeente vertrouwen als uitgangspunt hanteert. Zo bouwen we aan een zorgzame stad waarin iedereen meetelt en meedoet.

Wat gaan we doen

Verantwoordelijkheid bij zorgverleners.

We gaan afspraken maken met WMO- en Jeugdzorg organisaties over een zo efficiënt mogelijk inzet van de middelen, inclusief een maximum aan te declareren zorg. Zorgaanbieders worden daarmee meer verantwoordelijk voor verantwoorde inzet van middelen en zo worden efficiënte samenwerkingsverbanden gestimuleerd. Toezicht vindt zoveel mogelijk tussen zorgorganisaties plaats (op de horizontale lijn). Alleen bij signalen over onregelmatigheden vinden gemeentelijke kwaliteitscontroles plaats. De rapportages die hieruit voortkomen zijn voor iedereen inzichtelijk. Kern blijft dat er wordt gehandeld vanuit vertrouwen totdat het vertrouwen geschaad wordt: high trust, high penalty.

Toegankelijk voor iedereen.

De gemeentelijke instellingen en diensten zijn in de fysieke omgeving van wonen, werken en leven voor iedere Rotterdammer toegankelijk, ook voor ouderen en mensen met een beperking. Zorgorganisaties in Rotterdam leveren inclusieve zorg en bieden persoonsgerichte zorg aan hun cliënten. Alle Rotterdamse zorginstellingen halen een keurmerk voor inclusieve en veilige LHBTIQA+ zorg. De gemeente vereenvoudigt de toegang tot jeugdzorg door één helder, laagdrempelig loket en zet in op een verbetering van de samenwerking tussen instanties.

Rotterdamse transkliniek.

Samen met de GGD en andere zorgpartners openen we een laagdrempelig en veilig aanspreekpunt voor transgender personen die nu te maken hebben met jarenlange wachttijden en vaak gedwongen worden hun zorg zelf, soms onveilig, te regelen. De kliniek biedt hormoonzorg, medische begeleiding, psychologische steun en preventieve gezondheidsdiensten zoals soa-testen en vaccinaties.

Digitalisering om te ondersteunen.

E-health en zorgtechnologie worden ingezet om jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning effectiever in te richten, waardoor administratieve lasten voor zorgverleners verminderen en wachtlijsten krimpen. In het terugdringen van de wachtlijsten in de Jeugdzorg hebben de jongeren met een dubbeldiagnose prioriteit.

Stimulatie van intergenerationeel contact.

Er komt een stimuleringsbeleid op gecombineerde opvang tussen verschillende generaties, zoals voorschoolse opvang gecombineerd met dagbesteding voor ouderen, om contact tussen generaties te bevorderen.

Samenhang bij inkoop.

Er wordt gewerkt aan continuïteit en samenhang tussen de vormen van zorginkoop bij de verschillende aanbieders van zorg (zowel WMO als Jeugdzorg).

Versterking informele netwerken.

De informele steunstructuren voor gezinnen worden versterkt. De gemeente investeert in initiatieven zoals Buurtgezinnen, Steunouder en Home-Start, passend bij de behoeften van Rotterdamse gezinnen.

Voorkomen is beter dan genezen

Rotterdam kiest voor een gezonde stad waarin iedereen de kans krijgt om vitaal en veerkrachtig te leven. Preventie staat centraal, we willen problemen signaleren en aanpakken vóór ze uitgroeien tot zorgvragen. De gemeente werkt wijkgericht, zet stevig in op preventie, en biedt concrete ondersteuning. Gezondheid is niet alleen een individuele verantwoordelijkheid, maar een gezamenlijke opdracht.

Wat gaan we doen

Aanpak overgewicht.

Om overgewicht aan te pakken wordt er meer bekendheid gegeven aan het programma 010-Fit'R en wordt het programma uitgebreid van kinderen naar jongeren, adolescenten en volwassenen.

Verhogen vaccinatiegraad.

Wij willen dat de vaccinatiegraad van het Rijksvaccinatieprogramma in Rotterdam voldoet aan de minimale WHO-norm. Hiervoor gaan we publieks- en gerichte campagnes intensiveren.

Stoppen met roken.

Er komt een laagdrempelig en gratis rook-stop-aanbod in elke wijk. Het bestaande stoppen-met-rokenaanbod wordt actief gedeeld met wijkteams en sociale professionals. Gebruikers van het gemeentelijke zorgverzekeringspakket worden jaarlijks actief gewezen op hun recht op een gratis begeleid stoptraject.

Rotterdam tegen eenzaamheid.

De gemeente investeert in wijkgerichte dagbesteding, ontmoeting en sociale verbinding om eenzaamheid onder ouderen te verminderen en tijdige zorg te organiseren. We zetten in op een actieplan om eenzaamheid te verminderen, met name onder ouderen, jongeren en (internationale) studenten.

Bestrijden van soa's.

We investeren in laagdrempelige en gratis testmogelijkheden bij de GGD en in de wijk, en organiseren samen met studentenverenigingen testacties op locatie om soa's sneller op te sporen. Ook breiden we het gebruik van zelftesten en online consulten uit, zodat mensen snel duidelijkheid krijgen en behandeling kunnen starten.

Toegang tot PrEP.

Om hiv-infecties terug te dringen, zorgen we dat PrEP in Rotterdam laagdrempelig, betaalbaar en breed beschikbaar is. We werken hierbij samen met de GGD, huisartsen en apothekers om ervoor te zorgen dat wie PrEP nodig heeft dit ook snel en veilig kan krijgen, met goede begeleiding en medische controle.

Versterken mentale gezondheid.

Om de mentale gezondheid onder Rotterdammers van alle leeftijden te verbeteren, zet de gemeente in op voorlichting, educatie en het creëren van een gezonde leefomgeving.

Wijzer in geldzaken.

Er komt een gemeentelijke campagne om financiële geletterdheid te vergroten. Het voorkomen of vroegtijdig aanpakken van financiële problemen binnen gezinnen leidt tot een vermindering van ongezonde stress.

De onvoorwaardelijke hand

We erkennen dat ieder mens recht heeft op zorg, ondersteuning en onderdak, ongeacht status of achtergrond. Vanuit internationale verplichtingen én menselijke waardigheid werken we doelgericht aan het beëindigen van dakloosheid, met concrete stappen en blijvende opvang. In Rotterdam laten we iedereen vrij, maar niemand vallen. Ook mensen die niet zien of erkennen dat ze hulp nodig hebben. Hulp begint met het winnen van vertrouwen en bij complexe problematiek is maatwerk en opvolging van belang. Ook hier gelden uiteraard de ambities uit zorg en welzijn, juist voor deze groep.

Wat gaan we doen

Recht op zorg.

Toegang tot zorg als universeel recht: Iedere Rotterdammer die medische noodzakelijke zorg nodig heeft krijgt deze. Rotterdamse zorgorganisaties declareren medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden via de regeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden.

Een veilige slaappleats.

Vanaf winter 2026 is de opvang iedere winter geopend van 1 november tot en met 1 april. In deze opvang zijn huisartsenzorg en maatschappelijk werk aanwezig. Afschaffing van het verbod op buiten slapen. Niemand wordt beboet of weggestuurd omdat die buiten slaapt. Daarom schrappen we de criteria voor zelfredzaamheid en regiobinding.

Hostile architecture.

In onze stad leven Rotterdammers. Het kan niet zo zijn dat we banken en stoepen hebben waarop het niet fijn is om te zitten. In Rotterdam stoppen we met deze banken en ander straatmeubilair.

Recht op onderdak voor iedereen in 2030.

Met initiatieven als Housing First en Project010 krijgt iedere dak- en thuisloze Rotterdammer vóór 2030 een eigen dak boven het hoofd. Daarbij is ook ruimte nodig voor nieuwe vormen van opvang, zoals het Hotspot Hutspot Hotel. De gemeente kan helpen door locaties beschikbaar te stellen en de samenwerking met maatschappelijke organisaties te versterken.

Persoonlijke begeleiding.

Mensen met meerdere complexe problemen die geen weg kunnen vinden binnen de verschillende organisaties (zowel formeel als informeel) krijgen één vaste contactpersoon die vertrouwen opbouwt en helpt bij het vinden van passende hulp.

Werken wordt niet bestraft.

We bieden iedere bijstandsgerechtigde persoon de mogelijkheid om tijdelijk tot het minimumloon bij te verdienen naast hun uitkering. We kijken verder welke (experimentele) manieren we kunnen inzetten om kwetsbare situaties zoveel mogelijk te voorkomen.

Wat vragen we van Rotterdammers

Niet iedereen heeft hetzelfde geluk in het leven. Rotterdammers kunnen helpen door deel te nemen aan lokale initiatieven, verantwoordelijkheid te nemen en te zorgen voor kwetsbare mensen in hun omgeving. Gemeenschappen moeten ruimte, middelen en samenwerking krijgen om samen maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Zo creëren we verbinding, wederzijds vertrouwen en een inclusieve stad waarin iedereen zijn of haar potentieel kan benutten en vragen we mensen om de kansen die we bieden aan te grijpen.

Overal sport in Rotterdam

Rotterdam is een stad om trots op te zijn als het gaat om sport. Met drie betaald voetbalorganisaties, een bloeiende street culture en een grote diversiteit aan sportaanbieders is onze sportinfrastructuur uniek in Nederland. D66 gaat deze kracht verder uitbouwen en toegankelijk maken voor iedereen. Sport en bewegen verbindt mensen, verbetert de gezondheid en maakt wijken leefbaarder en veiliger. Daarom zetten we in op een sport aanpak waarin iedere Rotterdammer zich welkom voelt, ongeacht afkomst, huidskleur, seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Terwijl het aantal leden van sportverenigingen daalt, groeit het aantal zelfstandige sportaanbieders, urban sporters en sporters zonder club. D66 erkent de waarde van verenigingen, maar wil ook ruimte en ondersteuning bieden aan alternatieve vormen van sport, met eerlijke toegang tot faciliteiten, flexibele gebruiksuren en samenwerking met de gemeente.

Wat gaan we doen

Meer sportvoorzieningen in de openbare ruimte.

We investeren in zowel hardware (plekken, toestellen, velden) als software (programmering, begeleiding en activatie vanuit de wijk). Wijkbewoners, sportaanbieders en sporters zelf weten vaak het beste wat er nodig is. Daarom willen we hen actief betrekken bij het ontwerp, gebruik en beheer van sportvoorzieningen. Populaire skateparken ontwikkelen we tot multifunctionele hubs, geschikt voor onder andere BMX, steppen, hardlopen en andere sporten. We richten sportstroken in langs het Rotterdams Tij en het Hefpark. Deze bieden ruimte aan uiteenlopende vormen van sport.

Laagdrempelig sporten.

Sporten moet voor iedereen toegankelijk zijn. Sport en bewegen zijn essentieel, voor zowel jongeren als ouderen. Naast dat de gemeente zich inzet middels subsidies om de jeugd in Rotterdam toegang te geven tot sport, zoals bijvoorbeeld via het Jeugdfonds Sport&Cultuur, zien we ook dat er een grote groep volwassenen is die momenteel een afstand tot sport heeft. Daarom zetten we in op een Sportfonds voor volwassenen. Succesvolle initiatieven van het Sportbedrijf Rotterdam, zoals Swapgym, willen we voortzetten en verder uitbreiden.

Sport voor alle studenten.

Iedere Rotterdamse student verdient toegang tot betaalbare sportfaciliteiten, of je nu mbo-, hbo- of wo-student bent. Erasmus Sport laat zien hoe waardevol een centrale plek is waar studenten samen kunnen sporten. We willen dit uitbreiden naar een netwerk van sportcentra verspreid door de stad, zodat studenten op verschillende plekken terechtkunnen tegen een voordelig tarief. Samen met de onderwijsinstellingen onderzoeken we hoe we dit netwerk kunnen realiseren. Zo maken we sporten niet alleen toegankelijk, maar dragen we ook bij aan de gezondheid van Rotterdamse studenten.

Inclusiviteit en gelijkwaardigheid als kern van sportbeleid.

Rotterdamse clubs moeten een actieve rol spelen in het tegengaan van discriminatie en racisme. Daarom starten we een brede stedelijke campagne, waarin juist de grote clubs en aanbieders met een voorbeeldfunctie vooraan staan. Zij worden ook actief gestimuleerd om deel te nemen aan evenementen zoals Rotterdam Pride, Dodenherdenking en Ketikoti. Daarnaast introduceren we onafhankelijke steekproeven bij sportverenigingen. Clubs die hun inspanningsverplichting om racisme en discriminatie te bestrijden niet naleven, kunnen sancties opgelegd krijgen. Alleen zo bouwen we aan een sportklimaat dat echt veilig is voor iedereen.

Rotterdam Topsport.

We zetten ons in om de nieuwe KNVB Campus naar Rotterdam te halen. Niet alleen als centrum voor topvoetbal, maar ook als broedplaats voor innovatie, inclusie en maatschappelijke impact binnen de sport. Daarom moet een deel van de faciliteiten toegankelijk zijn voor alle Rotterdammers.

Wat vragen we van Rotterdammers

Bewegen is gezond, dus ga sporten. Of dat nu bij een club is of in je eentje. Of je nu traint voor de marathon of gewoon wandelt langs de Maas. Beweeg!

Hoofdstuk 9

Waar dienstverlening mensenwerk is en democratie leeft.

Een stad die luistert

Wij willen een gemeente die goed werkt en oog heeft voor mensen. Iedereen moet snel en duidelijk geholpen worden. De gemeente moet makkelijk te bereiken zijn, met duidelijke regels en minder verkokering.

- De gemeente sluit aan bij wat Rotterdammers nodig hebben.
- Rotterdam krijgt een ombudsman voor onzichtbaren.
- We zorgen dat meer mensen mee kunnen doen met het bestuur van hun wijk en in de stad.
- Rotterdam neemt regie over de digitale stad.

Wat gaan we doen

Dienstverlening die aansluit bij de behoeften van inwoners en ondernemers.

We staan voor de menselijke maat: oog voor de situatie van de individuele Rotterdammer en een gemeente die luistert, ondersteunt en handelt. We investeren in een klantgerichte cultuur waar ambtenaren ruimte krijgen om maatwerk te leveren en samen met inwoners en ondernemers naar oplossingen te zoeken, ook als dat buiten de gebaande paden is. Klanttevredenheid verhogen we door het actief verzamelen van feedback, trainen van medewerkers en het verbeteren van processen op basis van de wensen van Rotterdammers.

Eén loket, elke deur is juist.

Rotterdammers mogen nooit meer van het kastje naar de muur gestuurd worden. Of het nu gaat om ondernemen, wonen, zorg, veiligheid of participatie: de overheid moet werken vanuit het principe 'elke deur is juist'. Dat betekent dat inwoners en ondernemers met hun vraag bij één loket terecht kunnen, waarna de overheid zelf zorgt voor doorverwijzing en opvolging. In Rotterdam richten we daarom een overheidsbreed loket in, waar dienstverlening van gemeente, rijk en uitvoeringsorganisaties samenkomt. Dit verlaagt de regeldruk, verhoogt de gebruiksvriendelijkheid en maakt de overheid betrouwbaar en toegankelijk.

Ombudsman voor onzichtbaren.

Een persoon die gevraagd en ongevraagd advies kan geven aan de gemeente. Om zo de stem te laten horen van Rotterdammers die tot nu toe minder makkelijk bij de gemeente binnen komen.

D66 werkt aan een transparante en effectieve overheid.

Integriteit van ambtenaren is daarbij cruciaal: ambtenaren moeten in het belang van alle Rotterdammers handelen, met een cultuur van eerlijkheid, verantwoordelijkheid en verantwoording. Aan elke beleidsbrief van het college wordt daarnaast een lobbyparagraaf toegevoegd.

Een sterke en zichtbare gemeenteraad.

Om de slagkracht van raadsleden te vergroten, krijgen zij meer ondersteuning. Door deze ondersteuning kunnen raadsleden beter invulling geven aan hun controlerende taken.

De gemeente communiceert in begrijpelijke taal.

D66 vindt het essentieel dat de gemeente helder en toegankelijk communiceert met haar inwoners. Informatie moet begrijpelijk zijn voor iedereen, ongeacht achtergrond of opleidingsniveau. Door eenvoudige taal te gebruiken (B1), zorgen we ervoor dat inwoners zich beter kunnen informeren. Ook wordt het mogelijk informatie van de gemeente in meerdere talen te raadplegen. Met AI is het nu heel goed mogelijk webpagina's te vertalen naar een taal naar keuze. Ook verstrekt de gemeente informatie in aanvullende talen als dat logisch is, bijvoorbeeld meertalige huis-aan-huis informatiefolders.

Recht op vergissen.

Als inwoners een fout maken in het contact met de gemeente worden ze hier niet direct voor gestraft. Een 'enkele fout' bij het aanvragen van een uitkering of bij een aangifte wordt niet meteen bestraft, mits die fout te goeder trouw is gemaakt. In plaats van een boete te ontvangen krijgt iemand de kans om de fout recht te zetten. Dit draagt bij aan een betere relatie tussen inwoners en de gemeente.

Leren van de burens.

Omdat we geloven in Europese samenwerking richten we een sociaal-liberaal netwerk op met andere Europese steden. Zo kunnen we van elkaar leren, gezamenlijk beter beleid beïnvloeden en het geluid van de EU luidt in de Rotterdamse gemeenteraad laten klinken.

Participatie

D66 staat voor een sterke democratie waarin iedereen meedoet en zich vertegenwoordigd voelt. De historisch lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 laat zien dat dit beter moet. Daarom presenteren we de volgende speerpunten om de opkomst te verhogen en de kloof tussen burger en politiek te verkleinen.

Wat gaan we doen**Versterken van burgerschapsvorming.**

Wij stellen extra middelen beschikbaar voor het versterken van burgerschapsvorming en politieke educatie in het Rotterdamse onderwijs, van basisschool tot middelbare school en bibliotheken. Zowel voor kennisoverdracht over de lokale democratie, als het stimuleren van gespreksvaardigheden en kritisch denken.

Drempels om te gaan stemmen verlagen.

Stemmen per volmacht wordt gestimuleerd en informatie rondom verkiezingen in diverse talen aanbieden voorkomt taalbarrières. Zichtbaarheid van politici jaarrond, zoals op markten, en beschikbare middelen stellen voor vrijwilligersorganisaties die bijdragen aan bewustzijn helpen mee.

Meer autonomie voor de wijk.

Inspraak moet wat D66 betreft ook echt inspraak zijn. Wijkraden krijgen meer autonomie en hogere eigen budgetten, naast directe toegang tot gemeentelijke data over hun gebied. Ze worden beter ondersteund, bijvoorbeeld door trainingen, en bezoldiging gebeurt niet enkel op basis van aanwezigheid op vergaderingen. Huizen van de Wijk blijven een spilfunctie vormen voor lokale gemeenschappen. Via een pilot met lokale referenda krijgen wijkbewoners een stem in belangrijke besluiten, aanvullend op de wijkraden.

Innovatie in dienst van Rotterdammers

Wij geloven in digitalisering die onze democratische waarden versterkt in plaats van ondermijnt. Door niet blindelings technologische trends te volgen, maar door weloverwogen en verantwoorde keuzes te maken die écht bijdragen aan een betere stad, moet Rotterdam laten zien dat een slimme stad ook een vrije stad kan zijn.

Wat gaan we doen

Technologie-onderwijs.

Om jonge Rotterdammers klaar te stomen voor de toekomst, verbinden we scholen, bedrijven en de overheid via een convenant “Digitale Generatie 2030”. Hiermee bouwen we voort op initiatieven zoals Dream Space en Expeditie Digitaal. Daarnaast organiseren we een “Pleurt-Op-Techcompetitie” waarbij tech-talenten worden uitgedaagd om digitale oplossingen te bedenken.

Digitale soevereiniteit.

De gemeente moet altijd de regie houden over haar digitale infrastructuur. Voor ons is belangrijk dat technologie controleerbaar is en dat we niet te afhankelijk zijn van leveranciers. We maken daarom van open source software de norm, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om hiervan af te wijken. We pleiten ook voor meer samenwerking met andere Nederlandse gemeenten om samen oplossingen te ontwikkelen en in te kopen die voldoen aan de hoogste standaarden voor privacy en informatiebeveiliging.

Ethische AI.

Kunstmatige intelligentie moet maximaal ingezet worden om de dienstverlening te verbeteren, bijvoorbeeld door communicatie begrijpelijker te maken. Het is echter wel van groot belang dat AI-toepassingen voldoen aan ethische normen. Bij de ontwikkelingen en/of toepassingen van AI moeten de Europese ethische richtsnoeren voor betrouwbare kunstmatige intelligentie leidend zijn. Een onafhankelijke, ethische AI-commissie krijgt instemmingsrecht over gemeentelijke algoritmes en waakt over privacy en transparantie.

Ethische AI.

Kunstmatige intelligentie moet maximaal ingezet worden om de dienstverlening te verbeteren, bijvoorbeeld door communicatie begrijpelijker te maken. Het is echter wel van groot belang dat AI-toepassingen voldoen aan ethische normen. Bij de ontwikkelingen en/of toepassingen van AI moeten de Europese ethische richtsnoeren voor betrouwbare kunstmatige intelligentie leidend zijn. Een onafhankelijke, ethische AI-commissie krijgt instemmingsrecht over gemeentelijke algoritmes en waakt over privacy en transparantie.

Digitaal stadhuis.

D66 wil dat de gemeentelijke dienstverlening altijd en overal toegankelijk is. Daarom introduceren we een digitaal stadhuis: één overzichtelijke app waarin alle losse diensten, zoals MeldR en Bezoekersparkeren, worden samengebracht. Zo kan iedere Rotterdammer 24/7 al zijn zaken op één plek regelen, zonder gedoe.

Open data.

Rotterdam moet koploper worden in transparantie door nog actiever overheidsdata beschikbaar te stellen. Wij pleiten voor uitbreiding van het Open Urban Platform Rotterdam, waarbij zo veel mogelijk (real-time) data voor iedereen toegankelijk wordt gemaakt. Op basis van deze openbare databronnen stellen we ondernemers en onderzoekers in staat om zelf apps en tools te ontwikkelen die bijdragen aan een sterkere en slimmere stad.

Gezonde gemeentefinanciën als fundament

Rotterdam staat er financieel gezien goed voor - en is koploper van de vier grote gemeenten. Daar zijn we trots op. D66 zet zich in voor een financieel gezonde stad, waarin gemeentelijke middelen transparant en verantwoord worden beheerd. De begroting is in de afgelopen jaren gestegen van 3,3 miljard euro in 2022 naar bijna 5 miljard euro in 2025. Deze groei weerspiegelt de toenemende verantwoordelijkheden van de gemeente, mede door de overdracht van wettelijke taken van het Rijk.

Wat gaan we doen

De begroting is in evenwicht.

We geven niet meer uit dan er binnenkomt. De gemeente houdt reserves aan voor onvoorspelbare uitgaven. Kosten van (grote) projecten worden behoedzaam ingeschat. Door zowel op de lange termijn financiële positie te letten (solvabiliteitsratio boven de 50%) en voldoende buffers aan te houden (weerstandsvermogen van minimaal 1,0) worden onverwachte financiële tegenvallers opgevangen zonder direct te hoeven bezuinigen.

De toekomst krijgt prioriteit.

Onderwijs(huisvesting) mag niet het kind van de rekening worden, want goed leren begint bij een goed klaslokaal. Ook cultuur- en sportverenigingen blijft D66 ontzien, zodat iedereen mee kan doen en zichzelf ontwikkelen.

Subsidies onder de loep.

We kijken scherp naar alle subsidies en toetsen hun bijdrage aan duurzaamheid, kansengelijkheid en levendigheid van de stad. Dragen bepaalde subsidies niet bij? Dan bouwen we deze af. Hierbij is het tegengaan van versnippering belangrijk, en bezien we de effectiviteit en waar nodig en mogelijk uitbreiding van zichzelf instandhoudende fondsen.

Controleerbaarheid van de begroting is cruciaal.

De online begroting draagt bij aan de toegankelijkheid voor en de kans op controle door media en burgers. Ook een sterke positie van de gemeentelijke rekenkamer is van groot belang. Om verder bij te dragen aan inzicht en politieke betrokkenheid, wordt met *'open spending'*, subsidieregisters en een Projectendashboard voor grote projecten gewerkt. Zo wordt zichtbaar of beloften worden nagekomen en blijft de gemeente transparant over uitgaven.

Wat vragen we van Rotterdammers

Doe mee met de democratie. Dat begint met stemmen niet alleen voor de gemeenteraad, maar ook voor de wijkraden. Bezoek een vergadering van de wijk- of gemeenteraad en denk er eens over na om je hiervoor kandidaat te stellen.

Verantwoording

Wij zijn veel dank verschuldigd aan de inbreng en ideeën van velen die zijn geïnterviewd tijdens het schrijven van het verkiezingsprogramma. In het bijzonder danken wij organisaties die hun visie hebben gegeven op de toekomst van Rotterdam en de deelnemers aan de discussietafels. Daarnaast willen we graag het bestuur van D66 Rotterdam, de D66 fractie, de wethouders, fractiemedewerkers, themagroepen, gebiedscommissieleden en wijkraadsleden, de Rotterdamse Jonge Democraten, de leden van D66 Rotterdam en alle betrokken Rotterdammers bedanken voor hun inbreng, hulp en suggesties. Zonder hen was dit programma nooit tot stand gekomen.

De verkiezingsprogrammacommissie van D66 Rotterdam:

Fons Cazius (voorzitter)

Annick van der Harten

Amée Leferink

Jetske Steenstra

Nina Peeters

Anna Maaten

Paul van der Weijden

Luca Hellings

Koen Sijtsema

Matthijs Zweemer

Rob 'T hart

Luc Beurskens

Jasper Klasen

Eric de Rooy

Domenico Essoussi

Lisette Flink

Take Wester

Kevin Brongers

The logo for the Dutch political party D66, consisting of the letters 'D66' in white, bold, sans-serif font, centered within a solid green square.